

Payí áamá Xibiruyí nání eáníñínaríní.

Payí rina Judayí Jisasomí díní nìwìkwíro nání oyá s̄yikí imóníḡfá aḡí bimi ḡweagíáyí nání eagíánaríní. Xibiruyí rinínḡpí wigí p̄né raríḡfápi t̄nì nìkumìxìnìrì rinínḡḡí nání yoí e w̄r̄n̄n̄n̄. Payí rina eanoyá yoí m̄ñwirárínínḡḡí nání “Ámá o n̄r̄r̄r̄ ean̄r̄f̄anì?” yaiwipaxí mimónín̄naríní. Jisaso r̄xa aḡínami n̄peyimáná xwiogwí r̄xa obaxí n̄pwémáná eḡáná payí ean̄o Judayí Jisasoyá s̄yikí imóníḡfá ayo xeanínḡ wímeaayarínḡḡí nání anínḡ Jisasomí dínḡ m̄wìkwíró p̄nì n̄wiár̄ro xámí yagíápi ámí f̄á x̄r̄r̄r̄x̄n̄r̄r̄ n̄r̄r̄r̄ ean̄n̄ḡn̄. Ayí re n̄yaiwiro anínḡ s̄n̄ḡ imónínḡpí xaiwí f̄á x̄r̄r̄r̄x̄n̄r̄r̄ n̄r̄r̄r̄ ean̄n̄ḡn̄, “Aḡínají n̄yonì Jisaso seáyí e m̄wimón̄pa renì? Mosesomí enì seáyí e mimón̄pa renì? Apax̄pán̄n̄ḡ imóníḡfá xwéowamí enì seáyí e m̄wimón̄pa renì? Rid̄iyowá x̄fo ná wínánì neaiinínḡpí apax̄pán̄n̄ḡ imóníḡfá xwéowamí ámí ámí neaiiaríḡfápipimí seáyí e mimón̄pa renì?” n̄yaiwiro anínḡ Jisasomínì dínḡ n̄wìkwíróa úr̄r̄x̄n̄r̄r̄ n̄r̄r̄r̄ ean̄n̄ḡn̄.

“Ríná Gor̄ixo xegí xewaxo eḡp̄imí dánì nearín̄r̄n̄.” ur̄n̄n̄n̄n̄.

¹ Gor̄ixo eḡn̄á w̄fá rókiamoagíáwa r̄wamin̄ḡ earo x̄ixegínì ero egíápipimí dánì x̄foyá xwiyífá

negí aríowéyo ayá wí nura nìbayíísáná ² agwí sáá yoparíyí t́n̄j́ ríná xegí xewaxo xwíyá rírí amípi wíwapiyemerí enj́pimí dání nearíñríní. Xegí xewaxo amípi imóníñpí nípíní nání xiáwo imóníwínigíní urípeañoríní. Omí dání añna t́n̄j́ xwíárí t́n̄j́ imíxíñríní. ³ O Goríxo níkíní seáyí e imóníñpí axípi ení aupákí inaríñoríní. Xano yapí pákíní imóníñoríní. Sogwí sinj́ emá amípi nípíní oyá xwíyá enj́ eáníñ ríñpimí dání xomaxíníñ yáriníñagi nání xegí imóníñpa siní imóníní. Xewaníño íwí ámá yarígfápi nání yokwarímí wiipaxí oimóní níwiárimáná nípeyirí Njwá seáyí émi imóníñoyá wé náúmíní éf ñweantí.

“Goríxomí xewaxo aññajíyo seáyí e múróníní.” uríñ náníní.

⁴ Goríxo o e imóníwínigíní nurípearí níwimíxíríná aññají e imóníñríní urípeañpimí aga seáyí e wiárí imóníñpí t́n̄j́ xixení seáyí e wimíxíñríní. ⁵ Omí Bíkwyo níríní eáníñ rípi Goríxo uríñpa aññají gíyo axípi uríñríní, “Joxí ríxa gí íwoxí oimóní simíxíáríní. Agwí ríná joxíníñ semeááríní.” E uríñpa aññají gíyo axípi uríñríní? Oweoi, wí e muríñríní. Xewaxo nání ámi bí re ríñpa aññají gíyí nání axípi ríñríní, “Nioní xegí xanoní imónímíñí. O gí íwo imóníñoi.” ríñpa axípi aññají gíyí nání ríñríní? Oweoi, wí e míríñ enjagi nání “O ayo seáyí e wimóníní.” níríní eaaríñí. ⁶ Xegí niaíwí xámíníñ emeanomí xwá rírímí nání wírenapíní nání nimónírná Bíkwyo níríní eáníñ rípi ení ríñnigíní, “Aññají Goríxoníyáyí níní omí

nupákinimearo seáyí e umérixini.” ríñí enagí nání o seáyí e wimónini. ⁷ Aníñají nání Bíkwiyo re nírini eánini, “Gorixo xegí aníñají —Ayí xfo sekaxí urípi tñni xixeni seáyí wiiprí nání imónigfáyíri. Ayí imiñíñí imónírixini wimixiri ríá ápiáwíñí imónírixini wimixiri yariñíri.” Aníñají nání e nírini eániñagí aiwí ⁸ xewaxo nání re nírini eánini, “Gorixoxini, dixí ámáyo numenwearí ná ríwíyo aí sñni axípi aníñí umenweari pí pí wé róníñí imóníñípi tñni xixeni neri umenweari erfáriní. ⁹ Joxi wé róníñípi nání simóniri unípi nání mísimónipa erí yariñagí nání Gorixoní dixí Nwíáoni níríripearí ámá dixí imónigfáyo seáyí e simixítagí nání dñí nífá sinarini.” E nírini eániñagí nání “Xewaxo aníñajíyo seáyí e ríá wimónini?” yaiwipaxíri. ¹⁰ Xewaxomi uríñí rípi eni nírini eánini, “Ámináoxini, iwamíó dání amípi nñni wí sñni mimóníñaná joxi xwíá ríri ikwírori aníña dixí wé tñni imixiri eníri. ¹¹ Apí aníñnífá enagí aiwí joxi sñni aníñí miní ñwearíáriní. Aníña tñni xwíá rí tñni iyíá nípányó urí neríñá yariñípaníñí imónáná ¹² joxi iyíá nixoperi tarígfápa axípi e tíríáriní. Ámá iyíá urú emi nimori sñí wú pánarígfápa axípi aníñami tñni xwíá rími tñni e imixiríáriní. E neri aí joxi imóníñípi aníñí miní sñni axípi nimóniri xwiogwí dñí nimori íá ropaxí mimóní nípweri aí joxi wí mipepa erfáriní.” Xewaxomi e nuriri aí ¹³ ámi axomi re uríñípa aníñají gíyo eni uríñíri, “Nioni ámá joxi sñmí tñni siarígfáyo xopírará níriri ikwianwí dixí síkwí

ikwiáríránániní simixiyimíá íná nání nioní imóniníapa xixeni axípi nimóniri gí wé náúmíni éf niñwearí weniní nerí ñweat.” Xewaxomi e urinípa anínejí giyo axípi uriníriní? Oweot. ¹⁴ Xewaxo ríxa e imóninjo enagi aiwi anínejí níní ayí sa kwíyíyíriní. Goríxo sekaxí uríípi xixeni seáyí wiipíri nání imónigíáyíriní. Ámá xíto xegí yeáyí uyimixemeaníayo arírá uwiipíri nání uowárariníyíyíriní.

2

*“Jisaso neaiinípi símimaníminí tiníírixiní.”
uriní náníriní.*

¹ Xewaxo anínejíyo seáyí e wimóninjo enagi nání xwíyíá o nání aríá wiñwápi píní níwiárirane ewé gwí míyáriníjaná ná jíamí níkwíaríga warinípa axípi e yanígíníri apimí xaíwí íá níxírirane píraniní xídíwanígíní. ² Ayí rípi nání searariní. Eníná Goríxo negí aríowéyo anínejí uríro wíwapíyiro éfápimí dání uragípi aí pírí wiaíkipaxí mimónípa erí ámá xwíyíá apimí ogámí nero pírí wiaíkgíá ayí ayo Goríxo xixeni pírí umamori ení enagi nání ³ agwí ríná nene rípi wí yaiwipaxene meníní, “O awiaxí nerí yeáyí neayimixemeaníá nání neaiinípi ríwí nukínimoranénáyí, ananí pírí o neamamoníápimí dání nurakínárimí upaxíriní.” yaiwipaxene meníní. Xámí Ámíná Jisaso xewaninjo Goríxo yeáyí neayimixemeámíníri neaiiarinípi nání nínearímáná enáná ámá omí aríá wigíáwa nene “Neparíní.” yaiwiani nání sopíní noro wáí neararíná ⁴ Goríxo ení nene

“Neparini.” yaiwiani nani emimf tni ayá ríwamónipaxí imóniñf tni amipí xixegíni áamá mepaxí imóniñf tni sopiñf noa uñíriní. O xfo wimónariñfpi tni xixeni áamá awa kwíyfpimi dani emimf epaxí oimónipoyiniri wiñfpi tni egfápimi dani sopiñf noa uñíriní.

Yeáyf neayimixemeanfápi nani mfkf ikiño Jisatorini.” uríñf nánirini.

⁵ Gorixo áamá añf siñf imóniníarími — Arí nani nioní níriri ríwamíñf eaariñini. Arími ñweapírfáyf Gorixo añfnajowami simañwíyóniñf yeáyf wurínírfá nani ráriñfmani. ⁶ E nerí aí áamá wo Gorixomi uríñf rípi Bíkwyo wí e nírini eániñagi nani “Ámáyf Gorixoyá diñf tni amipí niyoní seáyf e niwimónipírfáriní.” nene re yaiwipaxíriní, “Ámáyf pí imóniñagfa nani Gorixoxi ayf nani diñf nímori umeariñfíriní? Ayf joxi anani peayf wianipaxíyf enagi nani rariñini. ⁷ Aníñf marfái, bi onímiápi nani áamá añfnajfyo ínimí owimónipoyiniri níwáriní aí ámi ríwíyo dani wé íkwianwíyo uñwírariri seáyf e wimixiri nerfná seáyf e numfeyoari [amipí nni joxi dixf wé tni imixiñfyo seáyf e niwimóniri oumenweáfrixiniri urípeañfíriní.] ⁸ Joxi añfnajfrani, amipírani, nni ámáyo ínimí wuríníwiniñiniri wimixiñfíriní.” Bíkwyo e nírini eáni. Gorixo nni ámáyo yeáyf wuríníwiniñiniri níwimixirfná payíkeyf bi mimixipa ení enagi nani nene re yaiwipaxíriní, “Ámáyf Gorixoyá diñf tni amipí niyoní seáyf

e rfa wimónini?” yaiwipaxf aí agwi ríná nene amípi nñni áamáyo ínimi imóninagí mí mîwómîxarîñwîni. ⁹ E nerî aiwi áamá Gorîxo onîmiápi nánî añînajowami ínimi wimîxiñomi rîxa mí wómîxiñwárîni. O, ayf Jisaso nánî rarîñîni. O Gorîxo nene nánî wá nîneawianîrî píranîñf e wiîmîgîniîrî yaiwiáragîpi tñni xixeni nerîná áamá nîneneni nánî neapeinfa nánî onîmiápi bi añînajowami ínimi wimónîwîniîgîniîrî wimîxiñîrîni. Ínimi e nîwimónîrîná rîniñf nîmearî penjî enagî nánî Gorîxo rîxa wé íkwianñwîyo uñwirárîrî seáyî e wimîxiîrî enîrîni. ¹⁰ Gorîxo —Xfomi dánî amípi nñni imónîrî nñni enî o nánî imónîrî enî. O re enîrîni. Áamá obaxf xegf fwiaxénîñf nimónîro xewaxo nikîniîrî seáyî e imónîñîpa axîpi imónîpîrîfa nánî omî rîniñf ayá wî wîmeanîpimi dánî wé uroárîîmîgîniîrî nerîná xixeni imónîñîpi tñni enîrîni. “Yeáyf neayimîxemeanfa nánî apánî mîkf íkipaxo, ayf Jisasorfani?” waiwipîrî nánî Gorîxo e enîrîni. ¹¹ Jisaso —O áamáyî Gorîxoyá imónîrîxiîniîrî wimîxarîñorîni. O tñni áamá Gorîxoyá xfo imîxiñîyî tñni wigf xano ná womî dánîni eweagfáyf enagî o ayf nánî ayá mîwinf anani “Gf nîrîxîmeá imónîgfáyîrîni.” rarîñîrîni. ¹² O Gorîxomi re urîñîpi Bîkwîyo nîrîniîrî eánîñagî nánî rarîñîni, “Joxî nánî gf nîrîxîmeáyo ‘E imónîñorîni. E imónîñorîni.’ ourîmîni. Áamá joxî seáyî e rîmepîrî nánî awî eánîgfáyô áwîniîmî dánî nioni joxî seáyî e rîmemîniîrî nánî soñf orîmearîmîni.” nîrîniîrî eánîñf enagî nánî rarîñîni. ¹³ Xwîyîfá Jisaso

Gorixo nánì rìḡf rìpì enì re nìrìnìrì eánìnì, “Nionì omì aga xixenì dìḡf uḡwìrárìmíárìnì.” Xwìyá ámì axo rìḡf rìpì enì re nìrìnìrì eánìnì, “Ámá Gorixo niaíwí nemearìḡḡf niapìḡyí, ayí aí tìnì nawínì riyenerìnì.” enì nìrìnìrì eánìḡf eḡagì nánì re seararìḡḡf, “Jisaso ayí nánì ayá mìwiní ananì ‘Gí nìrìxímeá imónìḡfáyìrìnì.’ rarìḡḡf.” seararìḡḡf.

“Jisaso nepa ámá imónìḡḡf.” urìḡf nánìrìnì.

¹⁴ Ayínánì niaíwí rarìḡḡf warárìmì dání ḡwí tìnì eḡf tìnì tìḡfáyí imónìḡfá eḡagì nánì xewaxo enì axípi imónìḡḡf. Xewanìḡo nìperìḡḡfìpì dání ámáyo aníá wimìxìpaxí imónìḡomì —O ayí oborìnì. Omì mìḡf wimìxìrì ¹⁵ ámá íníná nanínanìḡḡfìrì wiwanìḡḡf wáyí nerìḡḡfìpì dání ḡwínìḡf ḡweagfáyo níkwearìḡḡf wárìrì éimìḡḡfìrì warárìmì dání ámá ḡwí tìnì eḡf tìnì tìḡfáyí imónìḡfápa axípi e imónìḡḡfì. ¹⁶ Ayí neparìnì. O aḡfìḡḡfì arìrá owimìnìrì nerìná e mimónìḡḡfì. Ámá Ebìrìamoyá iyí axípa imónìḡfáyo arìrá owimìnìrì nánì nerìná wará ayí inìḡfápa axípi inìḡḡfì.

¹⁷ Ayínánì o apaxípánìḡf imónìḡf xwé wo nimónìmáná xegí xexìrìmeánìḡf imónìḡfáyo píranìḡf ayá urìmìxìrì Gorixo xíto urìḡḡfì nánì dìḡf uḡwìrárìpaxí imónìḡḡfì erì nerìná íwí ámá yarìḡfápi yokwarìmí wiipaxí oimónìrì rìdìyowá yarìḡfápa axípi rìdìyowánìḡf inìmìnìrì nánì pípi inìpaxí maríá, sa wará xegí xexìrìmeáyí inìḡfápi inìpaxí eḡagì nánì xíto enì axípi e inìḡḡfì. ¹⁸ Rìnìḡf wímeaḡḡfìpì dání obo

iwamfó wíwapiyiño enagi nání áamá obo agwí ríná dání óreámioáfríxíníri wíwapiyariñfyo ení arírá wipaxf imóniño enagi nání raríñíni.

3

“Moseso seáyi e imónagf wo enagi aí Jisaso aga seáyi e wiárf múroni.” uríñf nániríni.

¹⁻² Ayínáni gí níríxímeáyíné, —Seyíné Goríxo anínamí dání xíoyá imónífríxíníri wéyo íá seaumíríñfíyíneríni. Seyíné Jisaso nání dñf émófríxíni. Goríxo nene tñf e nání uowárenapíño, ayf oríni. Apaxípaníñf imóníñf xwéó, nene “Apimi dñf wíkwíroaríñwáríni.” raríñwápimi píraníñf xídífríxíníri arírá neainíña nání imóniño, ayf oríni. Moseso eníá áamá Goríxoyá aníñíñf imónígíayo numeiríná xixeni wiñípa áamá Goríxo xíó wimónaríñfí e éwínígíni urípeaagi nání xixeni wiño, ayf axo Jisasoríni. O nání píraníñf dñf émófríxíni. ³ Ayf rípi seararíñíni. Aní wíwá nání “Naníwáríni.” níríro mñf sñá nimeeáníro aiwí aní iwámí míríño nání aga mñf sñá seáyi e umeeánípaxíri. Axípi e imóníñfpa Moseso nání mñf sñá umeeánípaxí imóníñagi aiwí Jisaso nání ayf anípaxf mñf sñá umeeánípaxíri. ⁴ Aní ayf ayf wí xegípi mímónf nñí áamá mírarígíá aiwí amípi nñí imóníñfí imíxíño, ayf Goríxo enagi nání raríñíni. ⁵ Ayf rípi nání ení “Jisaso nání dñf píraníñf émófríxíni.” seararíñíni. Moseso eníá áamá Goríxoyá aníñíñf imónígíayo xixeni píraníñf numeiríná áamá xínáiwáníñf nímóníro

wigí bosowami píraniní n̄wiiróná yarigápa axípi éniñí nerí amipí Gorixo r̄w̄yo rinápi nání woákíki wiñí aiwí ⁶ Kiraiso Moseso nimóniri enípa axípi nimóniri enímani. Omí wiárf̄ n̄imúrori re eníriní. Niáwa áamá xanowayá imónigáyo píraniní numeiríná yarigápa Kiraiso axípi e nerí áamá xanoyá an̄iní imónigáyo xixeni píraniní umein̄riní. Nene wará sarf̄wá m̄máriní nerane “Jisaso e n̄ineaiin̄áriní.” n̄iyaiwirane d̄iní wikw̄moarin̄wápimi dání sáyí nimóniri rarin̄wápi aniní miní xaiwí íá n̄ixira nuranénáyí, ayí an̄í Gorixoyániní imónin̄wini.

“Maní p̄rí wiaikiagáyo d̄iní sixí ín̄r̄ixin̄ri en̄e m̄in̄weaagáriní.” uriní n̄án̄riní.

⁷ Ayinání Gorixo xegí kwíyipi t̄ini B̄kw̄yo dání riní r̄ipi t̄ini xixeni segí seárf̄awéyí maní n̄w̄iaikiro d̄iní sixí ín̄r̄ixin̄ri imónine ηweaagámani, “Agwi r̄iná maní Gorixoniyá searar̄n̄agi arf̄á n̄iniróná ⁸⁻⁹ enina segí seárf̄awéyí áamá d̄iní meane n̄emeróná yagápa mepa éf̄rixiní. Ayí gí maní xowiaikimí n̄niro nepa ení eán̄in̄or̄aniri iwamf̄ó níwap̄yiro neróná xwiogwí 40 pwearíná nioni emimí n̄w̄iwap̄iya un̄ápi sin̄wí n̄w̄iga nuro aí wigí d̄iní wakísí nin̄ro r̄w̄f̄ n̄imoagáriní. E yagápa seyiné eni axípi mepa éf̄rixiní. ¹⁰ Ayinání segí seárf̄awé íná ηweagáyo nání wikí n̄wóniri re rin̄anigini, ‘Ayí íniná d̄iní xen̄wini moro Gorixoní sekaxí urarin̄ápimi m̄ixf̄d̄ipa ero yarigáyo rin̄iní.’ n̄iriri ¹¹ wikí r̄f̄á ápiáw̄niní n̄wóniríná s̄in̄á womi dán̄in̄iní re r̄arin̄anigini, ‘Xwá d̄iní sixí ín̄p̄rf̄a nání wip̄moárin̄árimí

wí nîḡweapíríámani.’ rárîḡanigîni.” Segí seárfawéyí íná ḡweagfáyí Bîkwíyo dánî e nîrîni-rî eániḡîpî tîni xîxeni nero Gorîxomî maḡfî pírí nîwiaíkîro nánî dîḡfî sixí ínífrîxîni-rî eḡe wí mîḡweaagfárîni.

“Neárfawéyí Gorîxomî maḡfî wiaíkîagfápa mepa éwanîḡîni.” urîḡfî nánîrîni.

¹² Gí nîrîxîmeáyîné, wiyîné sipî nero arîkwîkwî nîwirîḡîpîmî dánî Nwáfá wí mîpé anîḡfî sîḡfî imónîḡomî rîwî umófrîxîni-rî píránîḡfî awínîḡfî meḡweánîfrîxîni. ¹³ Wiyîné fîwî néra nurîḡîpîmî dánî yapí néwapîni-ro dîḡfî wakîsî nîni-róná Gorîxomî rîwî umopírîxîni-rî sfá Bîkwíyo dánî Agwîyî rîniḡfîyi sîni imónîḡánáyí, sîni epaxí eḡánáyí, sfá ayí ayo xîxe eḡfî rîrémîxî ínayîfrîxîni. ¹⁴ Ayí rîpî nánî seararîḡîni. Dîḡfî Kiraisomî iwamfó dánî nîwîkwîroranéná wará saríwá mîmárîntî nerane xaíwî fá xîrîḡwápî anîḡfî xaíwî fá nîxîra nurane negí peaníwaé nánî sîni xaíwî fá nîxîra nuranénáyí, nepa Kiraiso tîni ikárîniḡwaénerîni. ¹⁵ Bîkwíyo re nîrîni-rî eániḡîpî tîni xîxeni nerîḡîpîmî dánî ananî dîḡfî wîkwîroarîḡwápî xaíwî fá nîxîra upaxîrîni, “Agwî Gorîxo seararîḡḡfî aríá nîwiróná eḡíná segí seárfawéyí omî maḡfî xowiaíkîmî nîwiróná dîḡfî wakîsî nîni-ro nánî rîwî umoagfápa seyîné enî axîpî e mepa éfrîxîni.” E nîrîni-rî eániḡîpî tîni xîxeni neranénáyí, dîḡfî wîkwîroarîḡwápî xaíwî fá nîxîra waníwárîni.

¹⁶ Ayí rîpî nánî seararîḡîni. Ámá Gorîxo rarîḡḡfî aríá nîwiróná maḡfî xowiaíkîmî wiagfáyí, ayí ḡiyîrîni? Nîni ayí ámá Moseso

Isipiyyí anjyo dání wirimeááná e pñni nñwiárimí wagfáyí menirani? ¹⁷ Xwiogwí 40 api pwearíná Gorixo áamá giyo wikí nñwóga wagfáriní? Ayí axíyí fíwí nero áamá dñjí meañe dání nñpéa emeagfáyí menirani? ¹⁸ Áamá Gorixo sñjáyó dání nuriríná “Xwfá e nñjwearóná dñjí sixí ínñrrixinirí enjírímí wí nñjwearfírámani.” uragfáyí giyíríní? Ayí axíyí xíomi manjí pñrí wiaikiagfáyí menirani? ¹⁹ Ayínáni nene nijfá re imónñjwini. Neárfawé iná ñjweaagfáyí dñjí mñwíkwíropa nero nání Gorixoyá xwfá dñjí sixí ínñrrixinirí enjírímí wí nñrémore ñjweaagfámani.

4

“Nene dñjí sixí inañwá nání imónñje sñni imónñni.” urñjñnánñni.

¹ Ayínáni Gorixo ayí dñjí sixí ínñrrixinirí negí neárfawéyo símimanjyó dání urñjñpi sñni enjagí nání xíó áamáyo eyeyírómí nerfíná wiyfñé nání re seaiaiwinñginirí, “Ayí e ñjwearaxí mimónñjot.” seaiaiwinñginirí wáyí nerane píránñjí oyaneyí. ² Negí neárfawéyí áamá dñjí meañe nemeróná xwñyá xwfá dñjí sixí ínñrrixinirí enjírímí nání yayí winñpaxí imónñjñpi arfá wiagfápa nene ení axñpi arfá winjwáriní. Ayí arfá nñwiro aí arfá nñwiróná dñjí mñwíkwíropa nero nání surfímá arfá nñwiáñro xwfá dñjí sixí ínñrrixinirí imónñjñrímí mñrémo áamá dñjí meañe dání penowigfawixiní. ³ Dñjí wñkwíroarñjwaéne dñjí sixí ínñrrixinirí ene páwiarñjwáriní. Ayí Gorixo rñpi rñjñ enjagí nání “Dñjí sixí inañwá nání imónñje rñxa rñá neaipñmoáriní?”

nɪyɪwɪrɪnɛ nɪjʃá imónɪŋwɪnɪ, “Gorɪxonɪ mɪŋʃ nɪwɪáɪkɪarɪgʃáyo wɪkʃ rʃá ápiáwʃnɪŋʃ nɪwónɪrʃná sʃŋá womɪ dánɪnɪŋʃ re rárɪŋanɪgɪnɪ, ‘Xwʃá ayʃ dɪŋʃ sɪxʃ ínɪpʃrʃa nánɪ wɪpɪmoárɪŋápɪmɪ wɪ nɪŋweapʃrʃámanɪ.’ rárɪŋanɪgɪnɪ.” Xwʃárɪ tʃnɪ aŋʃna tʃnɪ imɪxárɪŋe dánɪ amɪpɪ nɪpʃnɪ xʃo imɪxʃʃpɪ rɪxa yárɪnɪŋagɪ aɪwɪ xwɪyʃá apɪ e rɪŋɪnɪgɪnɪ. ⁴ Bɪkwʃyo wɪ e sʃá wé wʃúmɪ dánʃ wo nɪmónɪmáná Sabarʃá imónɪŋʃyɪ nánɪ re nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, “Gorɪxo sʃá wé wʃúmɪ dánʃ wo pwearʃná amɪpɪ nɪmɪxa núɪsáná pɪnɪ nɪwɪárɪrɪ Sabarʃá imónʃʃyɪmɪ kɪkɪʃá nɪŋwearɪ dɪŋʃ sɪxʃ ínɪŋʃrɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ. ⁵ Ámɪ wɪ e dɪŋʃ sɪxʃ ínɪpaxe nánɪ re nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, “Xwʃá dɪŋʃ sɪxʃ ínɪpʃrʃa nánɪ Gorɪxonɪ wɪpɪmoárɪŋápɪmɪ wɪ nɪŋweapʃrʃá menɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ. Xwɪyʃá apɪáú nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ “Nene dɪŋʃ sɪxʃ ínánʃwá nánɪ imónɪŋe rɪxa rʃa imónɪnɪ?” nɪyɪwɪrɪnɛ nɪjʃá imónɪŋwɪnɪ.

⁶ Eŋɪná xwɪyʃá xwʃá dɪŋʃ sɪxʃ ínɪpʃrʃa nánɪ imónɪŋʃrɪmɪ nánɪ yayʃ wɪnɪpaxʃpɪ arʃá wɪagʃáyʃ Gorɪxomɪ mɪŋʃ xowɪáɪkɪmʃ néra warɪŋagʃa nánɪ dɪŋʃ sɪxʃ ínʃrɪxɪnɪrɪ eŋe xe ŋweáʃrɪxɪnɪrɪ sɪŋwʃ mʃwɪnɪpa eŋʃ erɪ wɪnɪ e xe ŋweáʃrɪxɪnɪrɪ sɪŋwʃ wɪnɪnʃá erɪ eŋagɪ nánɪ ⁷ re nɪyɪwɪrɪnɛ nɪjʃá imónɪŋwɪnɪ, “Nene dɪŋʃ sɪxʃ ínánɪ nánɪ imónɪŋe ŋweaanʃwáɪná nánɪ Gorɪxo rɪxa sʃá ámɪ wɪyɪ rárɪŋʃrɪnɪ.” Bɪkwʃyo dánɪ sʃá ayɪ, ayʃ Agwɪyʃ rɪnɪŋʃyɪrɪnɪ. Néárʃawéyʃ arʃá mʃwɪgʃe dánɪ ná rʃwʃyo Gorɪxo mɪŋʃ mɪxʃ ínáyʃ Depɪtoyáyo dánɪ xwɪyʃá Bɪkwʃyo nɪonɪ xámɪ mɪŋʃ ɪroárʃápi nɪrɪrɪ re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Agwɪ

manjé Gorixoniyá searariŋagi aríá n̄niróná d̄iŋjé wakísí min̄pa époyí.” riŋjé enagi n̄áni “Nene d̄iŋjé sixí ínánwáíná ríá imónin̄i?” yaiwiarin̄wárin̄i. ⁸ Josuao negí neáríawéyo xwíá d̄iŋjé sixí ín̄f̄rixin̄ri eje nipemeám̄i nur̄i n̄irémoríná d̄iŋjé sixí Gorixo e ín̄f̄rixin̄ri wimónin̄j̄p̄i nepa n̄in̄ro siŋwir̄iyí, ayim̄i dán̄i r̄wíyo Gorixo s̄á d̄iŋjé sixí ínánwá n̄áni imónin̄j̄ ám̄i w̄iyi n̄áni r̄im̄in̄ri en̄j̄man̄i. ⁹ Ayin̄áni nene re n̄iyaiwirane nij̄f̄á imónin̄w̄in̄i, “S̄á Gorixo am̄ip̄i n̄n̄i nim̄ixár̄imáná d̄iŋjé sixí ín̄in̄ȳin̄in̄j̄ imónin̄j̄ ax̄ip̄i ámá x̄oyá imónin̄ḡíayí n̄áni d̄iŋjé sixí ín̄ip̄r̄íná sin̄i imónin̄i.” yaiwin̄w̄in̄i. ¹⁰ D̄iŋjé sixí ín̄f̄rixin̄ri en̄j̄pimi páwiŋo, x̄fo Gorixo xwíá am̄ip̄i n̄n̄i im̄im̄ixim̄i n̄iyár̄imáná kiki f̄á ner̄i d̄iŋjé sixí ín̄in̄j̄pa ax̄ip̄i e ner̄i xegí e éw̄in̄iḡin̄ri ur̄f̄pean̄j̄p̄i n̄iyár̄imáná xewan̄in̄o r̄ixa d̄iŋjé sixí n̄in̄ri ŋweani. ¹¹ Ayin̄áni neáríawéyí manjé Gorixomi p̄r̄i n̄iwiaíkiro siŋwep̄igí neaíwap̄iyaḡf̄apimi n̄ix̄d̄irane om̄i r̄wí umoan̄iḡin̄ri d̄iŋjé sixí ín̄f̄rixin̄ri eje ŋweáwan̄iḡin̄ri an̄in̄j̄ min̄i nerane p̄irán̄in̄j̄ n̄ir̄kw̄in̄irane oyaneyi. ¹² Ayí r̄ip̄i n̄áni searariŋin̄i. Xw̄iyíá Gorixoyápi pí pí oen̄ri wimónariŋj̄p̄i t̄n̄i x̄ixeni epaxí imónin̄ri en̄j̄ eán̄ri en̄j̄p̄r̄in̄i. Xegí ŋwá yin̄in̄j̄n̄in̄j̄ imónin̄j̄p̄i kirá manjé m̄id̄im̄id̄áni wen̄j̄ n̄n̄iyí ŋwá yin̄in̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixeni mimónin̄i. Kirá aga ŋwá yin̄in̄j̄ bá xóm̄in̄j̄ x̄f̄áyo t̄n̄i en̄j̄ w̄iwíyo t̄n̄i dakwipax̄ipa xw̄iyíá oyápi ámáyo wair̄r̄i n̄iwir̄íná wiḡi xwiox̄yo íá n̄imiár̄in̄ri ayá t̄n̄i d̄iŋjé t̄n̄i kum̄ix̄in̄je dakwiar̄in̄r̄in̄i. Pí pí ámá d̄iŋjé moro

pí pí “Emíniri oemini.” wimóniri yarigápi eyeyíromí yarínirini. ¹³ Amipí nini Gorixo — Pí pí éwápi nánirani, ríwápi nánirani, yaríní imimí neaiána “Ayí api nani e ríarini. E éarini.” uraníwáo, ayí orini. Amipí nini o imixiníyí xegí siníwí aníje dani wí pini imónipaxí menini. Amipí nini xegí siníwíyo dáníníní nīparárimána sináni imónini.

*“Negí apaxípaníní imóníní xwéo Jisasorini.”
uríní nánirini.*

¹⁴ Nene apaxípaníní imóníní xwé wo —O rixa anínámini peyiño, ayí Gorixomi xewaxo Jisasorini. Apaxípaníní imóníní xwé o tñwaéne enagi nani woákíki nerane “Apimi díní wíkwíronwini.” rariníwápi xaiwí fá oxíraneyi. ¹⁵ Ayí rípi nani rarinini. “Negí apaxípaníní imóníní xwéo nene wé róníní imónínípiní oyaneyiniri nerina ení meání yarínagwi nīneanirina wí díní sipí mīneaiarinini?” rīseaimónarinini? Oweoi, nene íwí oépayiniri neaímeaarínipi o ení íwí oeniri wímeáagi aiwí wí íwí meño nani nene wí e wiaiwipaxí menini. Sa “Samíní nimóniri yarínagwi nīneanirina anani díní sipí neaiariníorfanini?” wiaiwipaxirini. ¹⁶ Negí apaxípaníní imóníní xwéo e imóníní enagi nani amipí samíní neaimixipaxí imónínípi wí neaímeáána Gorixo —O ámáyo ayá xwapí urimixariníorini. O wá neawianiri ayá nearimixiri oeniri wará saríwá mīmárinípa nerane oyá siá íkwianwina tñí e anwi éniní úwaníginí.

5

¹ Apaxípaniḡí imóniḡá xwé wo wo nowani
 ƒwí wigí áamá yarigíápi nání Gorixoyá íráí onḡe
 nání niwuriyiro aiwá peaxí utiro ridiyowá
 wiuro epírfá nání xfo wigí imóniḡáyo dání
 éfniḡí niyoari urípeaarḡowarini. ² Awa eni
 wé róniḡí imóniḡípiḡi oyaneyiniri nero aí enḡ
 neániro miximopaxí wíagíá nání wigí áamá
 majíá nero xenwímiḡi kinimóníáyo anani
 awayini mímeyówárí wipaxowarini. ³ Wé
 róniḡí imóniḡípiḡi oyaneyiniri nero aí enḡ
 neániro miximopaxí wíagíá nání wigí áamá
 ƒwí yarigíápi nání ridiyowá wiirigíápa ƒwí
 wiwanḡowa yarigíápi nání eni ridiyowá
 minipaxí mimóniḡáwarini. Awa eni aga
 ninipaxowarini. ⁴ Áamá wo xewanḡo wé
 ikwianḡwíyo niḡwiráriniri xfo xegí dḡḡyo dání
 rípeánariḡmani. Oweoi, nowani eníná Gorixo
 xfo xegí dḡḡ tḡni Erono api e oimóniri wéyo íá
 umirḡípa axípi umiráná apaxípaniḡí imóniḡí
 xwéowa imónariḡíáriní. ⁵ Kiraiso eni xewanḡo
 seáyi e nimíeyoániri apaxípaniḡí imóniḡí
 xwé woni oimónimiḡiri mirípeániḡinigiḡi.
 Oweoi, Gorixo omi seáyi e numíeyoari Bikwíyo
 niriḡiri eániḡí rípi urḡḡinigiḡi, “Joxi ḡí íwoxi
 oimóniri simixíáriní. Agwí ríná joxḡniḡí
 semeááriní.” nuriri ⁶ Bikwíyo ámi wí e niriḡiri
 eániḡí rípi eni urḡḡinigiḡi, “Apaxípaniḡí
 imóniḡí Merikisedeko nimóniri enḡ yapí joxi
 eni axípi aniḡí nání e imónirixini.” urḡḡ
 enḡḡi nání Kiraiso e imóniḡíriní. ⁷ Xámi o
 áamá nimóniri xwíá tḡyo niḡwearíná “Áamá

nɪpɪkianɪro yarɪgʻáɪpɪ nánɪ wáyʻ nɪnɪnɪgɪnɪrɪ ápo dɪŋʻ sɪxʻ nɪmímopaxorʻanɪ?” nɪyɪawɪrɪ arɪrá onɪnɪrɪ ŋwʻ pɪyʻ nɪwʻrɪnɪrɪ gwɪnʻ kʻkʻfá tʻnɪ rɪxɪŋʻ uráná xanomɪ arʻfá nɪwɪrɪ píránɪŋʻ yapenɪŋo eŋagɪ nánɪ omɪ xɪxenɪ arʻfá wɪŋorɪnɪ. ⁸ O Gorɪxomɪ xewaxo aí rʻnɪŋʻ xʻomɪ nɪwɪmearɪ penʻyɪo dánɪ re nɪyɪawɪrɪ nɪjʻfá imónɪŋʻrɪnɪ, “Ápomɪ arʻfá nɪwɪrɪ xɪxenɪ nerʻfná apɪ e xɪxenɪ rɪ rɪnɪmeaarɪnɪ?” E nɪyɪawɪrɪ nɪjʻfá nɪmónɪrɪ ⁹ xano wimónɪŋʻ nɪpɪnɪ rɪxa sɪpearʻmʻf nɪyárɪrɪ nánɪ áamá xʻomɪ pʻrʻf mɪwɪaɪkɪ arʻfá wɪarɪgʻfá gɪyʻf gɪyʻf nʻnɪ anɪŋʻ minʻ ínɪná naŋʻnɪ ŋweapʻrʻfá nánɪ yeáyʻ uyimɪxemeapaxo imónɪrɪ ¹⁰ Gorɪxo re rárɪŋʻpɪ tʻnɪ xɪxenɪ imónɪrɪ eŋʻrɪnɪ, “Xwé apaxʻpánɪŋʻ imónɪŋʻ Merikisedeko imónɪŋʻpa axʻpɪ imónɪŋorɪnɪ.” rárɪŋʻpɪ tʻnɪ xɪxenɪ imónɪrɪ eŋʻrɪnɪ.

Jisasomɪ rʻwʻf umóʻrɪxɪnɪrɪ erʻrʻf wɪŋʻf nánɪrɪnɪ.

¹¹ “Nionɪ ‘Kiraiso nánɪ nɪrɪrʻfná Merikisedeko nánɪ nɪrɪrʻfnɪŋʻ apʻnɪŋʻf apʻnɪŋʻf imónɪnɪ.’ osearɪmɪnɪ.” nɪnɪmónɪrɪ aɪwɪ arʻfá iwayʻf pʻfrogʻfáyʻfné, seyʻfné mʻkʻpɪ nánɪ nɪjʻfá imónɪpʻrɪ nánɪ arɪge searɪmʻfɪnɪ? ¹² None ayá wɪ searéwapɪyɪŋwá eŋagwɪ nánɪ xamɪŋʻyʻfné e dánɪ wɪyo nuréwapɪyɪpaxʻ nɪmónɪrʻfná ayʻf naŋʻf imónɪmɪnɪrɪ eŋʻf aɪwɪ seyʻfné sɪnɪ majɪmajʻfá yarɪŋagʻfá nánɪ áamá wɪ ámɪ Kiraiso nánɪ sɪrɪmɪŋʻf imónɪŋʻpɪmɪ dánɪ nɪsearéwapɪyɪpaxʻf imónɪgʻfáyʻfnérɪnɪ. Seyʻfné aɪwá nɪpaxʻf mɪmónʻf amɪŋʻfɪnɪ narɪgʻfáyʻf yapɪ imónɪŋoɪ. ¹³ Ayʻf rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Áamá aɪwá nɪpaxʻf mɪmónʻf sɪnɪ amɪŋʻf narɪgʻfáyʻf nʻnɪ “Apɪ nerʻfná wé rónɪŋʻpɪ

yarinjo.” rininjpini nani majfa nero nani sinini aiwif pfofia yapini moninjo. ¹⁴ E neri ai aiwayf ama rixa aminaninjif monigfayf narigfarini. Ama e monigfayf wigf dinjif tfini piraninjif ewapfnarigfa enagi nani nanjif moninjpيرانi, sipi moninjpيرانi, anani mi om+xarigfayfrini.

6

¹⁻² Ayinani, nene xwiyfa Kiraiso nani siriminjif moninjpini aninjif minif mirinipa oyaneyi. Inina ami ami xwiyfa siriminjif imoninjif riri riri nitwayirori mirinipa oyaneyi. Xwiyfa negf fwf amipi nera nurfna aninimixiniranane yarinhwapi aga rfwminini nimamopaxpirani, xwiyfa Gorixomi aga dinjif niwikwifropaxpirani, xwiyfa igfa xixegini eanarinhwapiрани, Gorixo nanjif owimixiniri we seayf e wikwiararinhwapiрани, ama pegfayf ami wiapfnimeapfrfapirani, Gorixo amayo mi omomximif neri xwiyfa umearanani aninjif hwepfrfapirani, xwiyfa api api ami nitwayirori mewapfnipa oyaneyi. Sa xwiyfa Gorixoyfa ama arfa niwirinjpimi dani yof imonipaxipi ewapfnani nani oxfmeaneyi. ³ Gorixo api xe oepoyiniri sinjwfi nineanirfnayf, anani yanfwini.

⁴ Ayf riri nani “Xwiyfa xami nitwayirorane ewapfninhwapi pfini niwiarirane xwiyfa yof imonanfwa nani imoninjpini oxfmeaneyi.” seararinjini. Ama Gorixo xewaninjo nani “E imoninjorani?” oyaiwipoyiniri rixa wfa wokimixiri ama aiwa gfgf nerfna nijfa awfi

yaríñf imóníñfpí nání imónarígápa axípníñf e nero anínamí dání Goríxo neaiapíñfpí nání nífá imóníro kwíyí oyápi áamá wíyo tñní nawíni waíníri⁵ áamá aiwá awíí imóníñfpí gígí neríiná “Naní imóníni.” yaiwiarígápa xwíyíá Goríxoyápi tñní ení eáníñf o yeáyí níneayimíxemearí neameñweanííiná imóníñfpí tñní axípi gígíñíñf neríiná “Naní imóníni.” yaiwiro néfásaná⁶ dññf wíkwíroarígápi ríwímíni nímamoríináyí, ayí Goríxomi xewaxomi ikayíwí oumearípoyíñíri ámí yoxáfpámíñíñf yekwíroáraríñagíá nání ámí xwíyíá kññmóníñríxíñíri urípaxí imóníñfpí bí meníni.⁷ Ayí rípi nání seararíñíni. Xwíá iniá ámí ámí nearí aínáná áamá aiwá omíñf íwíá uríáyí nání aiwá naní yaparíñfpí, ayí Goríxo aiwá naní oyapíñíri xwíyíá tñní píraníñf imíxaríñfpíñíni.⁸ E nerí aí xwíá iniá ámí ámí nearí naíníri aiwí aiwá naní míyapí ará ení tññíñí kísónáraríñfpí, ayí ráñíñf imóníñfpí enagí nání Goríxo ríxa nírámíxímíñíri nání imóníri áríá yimíñíri nání imóníri enípiñíni.

⁹ Dññf síxí seayíñáyíñé, nioní míxí e nísearíri aiwí “Seyíñé nioní míxí searíápi míyaríñoí.” nímónaríni. “Óf Goríxo yeáyí seayimíxemeaníá nání imóníñfíyímíni xídaríñoí.” nímónaríni.¹⁰ Ayí rípi nání seararíñíni. Goríxo xixení mímóníñfpí tñní míyaríño enagí nání amípi seyíñé xíomí níxídíroná ero áamá xegí imónígíáyo arírá wígfápi síni níwiríñfíyo dání síwá réníñf winíro “Nene Goríxoxi dññf síxí ríyíñwíni.” síwá éñíñf winíro yarígíápi nání o wí aríá ikeamopaxí

menini. ¹¹⁻¹² Seyíné ríwí siwíá niyiri mé ámá ení neáníro Gorixomi díní wíkwírooro “Xewaníño óf oneaimoni.” yaiwiro yarígíáyo dání Gorixo símímaníyo dání “Nísiimfáriní.” urínípi wímeaaríníyo ikaníní wíaxídípírí nání seyíné wiyínéní wiyínéní amípí níní oneaímeaníní díní ikwímoarígíápi seaímeaníe nání aníní miní ríwí niyuníro díní níkwímóá úfírixíní.

*“Gorixo rinípipimí díní níwíkwímóá úfírixíní.”
uríní náníní.*

¹³⁻¹⁴ Eníná Gorixo Ebírfamoyá símímaníyo dání Bíkwiyo níriní eáníní rípi uríníniginí, “Nioní píraníní simíxírí díxí ráríawéyo sayá wímíxírí nemífaríní.” uríníniginí. E síná wo aríá ené dáníníní níriní ámá wo xíomí seáyí e múróníño aríá ené dání rípaquí menagí nání xewaníño nání níriní uríníniginí. ¹⁵ Ayínání Ebírfamo yómíní nímoní “Gorixo nírinípi xegí díní téní xe óf níwíwíniginí.” níyáiwírí weníní nerí níñweañísáná enáná wímeaníniginí. ¹⁶ Ámá “Nepa neararíní.” oyáiwípoyíní níriní níyímíní imóníní seáyí e wímóníní bímí dání urarígífaríní. Ámá xwíyíá xímíxímí níro níriníróná xwíyíá apí ríápipimí dání saínaríníriní. ¹⁷ Ayínání Gorixo ámá xíó Ebírfamomí símímaníyo dání urínípi wímeaníyí re oyáiwípoyíní, “Gorixo aríomí ‘Naní e níseaiimfáriní.’ urínípi ámí ná ríwíyo aiwí xegí díní níkinímóní kíkíá epaxímaní.” oyáiwípoyíní sínáyo dáníníní níriní xewaníñomí dání níriní e urínípi

nání ámi sopiñí wáriniginí. ¹⁸ Gorixo, yapí m+ri+paxí imóniño “Símimanjyo dání rirariní.” urinípi siwiá imónipaxí menagí aiwí ámi siwiá mimónipaxí bi xewaninomi dání uriníñí enagí nání nene ananí ení sixí neámixiniri ñweañwiní. Nene —Gorixo yeáyí neaimixíwiniginiri o táfaminí éf nurane simañwíyoníñí yeáyí wurinñwaéneriní. Nene o neaiinfa nání diñí wikwímoarinñwápi xaiwí ía xiraní nání ení sixí neámixiniri ñweañwiní. ¹⁹ Nene diñí wikwímoarinñwá apimi dání diñí sfkfkí nomixinirane ñweañwiní. Sfkfkí oníñwá enagí nání añí ridiyowá yarigíiwámi awawá ñwíawámi rapirapí epanioárinñúmi iniríwámininíñí ananí páwiarinñwáriní. ²⁰ Inimí e Jisaso rixa aníñí ininá nání apaxípáníñí imóníñí xwé Merikisedeko imóníñípa axípi nimónimáná nene arirá neainnfa nání xámi n+neameáa páwinítriní.

7

Merikisedeko, apaxípáníñí imóniño nání uriní nánirini.

¹ Merikisedeko —O mixí ináyí añí Seremi+yí riníñipimi umenweaagoriní. Nwíá seáyí e imóniñoyá apaxípáníñí imóniñoriní. O Ebiríamo mixí ináyí waú waú awami xopirárí niyárimo weaparíná óf e órórí niniríná Gorixoyá diñíyo dání naníni owímeaniri xwi+yíá bi tñni naní wimixiñoriní. ² Amípi Ebiríamo pikiomeápi yaní wé wúkaú n+memáná bi m+ni wiño, ayí Merikisedeko oriní. Xegí yoí Merikisedekoyí

riniñípi, ayí xámi negí aga pínéyo dání mixí ináyí wé róniñí umenweaariñoyí rariñwápirini. O Seremi dání mixí ináyoyí riniñípi ení negí aga pínéyo dání mixí ináyí áamá níwayíróniro ñweapíri nání wimixariñoyí rariñwápirini. ³ Bíkwiyo dání xwiyíá bí miriniñagi nání o nání re rípaquíri, “O xano tñi xínái tñi mayí erí xegí íwiáríawé ení mayí erí enorini. Sía xínái xiriniyi mimónipa erí sía xíto peníayi mimónipa erí enorini. Ayínání o niaíwí Gorixoyáóniñí imóniño enagi nání apaxípa aníñí miní imóniñorini.” rípaquíri.

⁴ Seayi e Merikisedeko imóniñipi nání bí diñí mópoyí. Negí aríto írino Ebíráfamo amipí awiaxí imóniñí wí mixí nerí píkiomeañíyí yaní wé wúkaú nítimáná bí miní wiño ayí orini. ⁵ Ripaioyá íwiáríawé apaxípaniñí imónigíawa Gorixoyá ñwí ikaxí riniñípi tñi xixeni níxídiro nání wigí axíyí, ayí ení Ebíráfamoyá íwiáríawéyí imóniñagí aiwí wigí amipí yaní wé wúkaú méfípi bí uráparigíarini. ⁶ E nerí aí Merikisedeko, Ripaioyá íwiáríawéyí wo mimóniñagi aiwí Ebíráfamo, Gorixó símímaníyo dání “E níseaiimíarini.” urino nípíkiomeari yaní wé wúkaú méfípi bí Merikisedeko nurápiri omí naní bí owímeaníri xwiyíá bí tñi naní wimixiniñigini. ⁷ Xwiyíá rípi áamá wí “Nepamani.” níyaiwiri rípaquímaní. Nanípi owímeaníri xwiyíá bí tñi wimixariño, seayi e wimóniñorini. Nanípi wímeáo, omí símaníwíyóniñí ínimí wuriniñorini. ⁸ Ripaioyá íwiáríawéwa —Awa nípepírfá nání

imónigfáwarini. Awa wigf axíyí yanf wé wúkaú méfápi bi nurápiróná ayf áamá nipepírfáwani uráparigfa aiwi Merikisedeko nurápirfíná xfo nání Bkwíyo riníñpa aníñf ηweaηo urápiñinigini. ⁹⁻¹⁰ Rípi eni rípaíxíriní, “Ebirfámo yanf xfo méfpi Merikisedeko tíni óf e óróf niníri mīnī wíáná Ripaio —Oyá fwiárfawé wigf wínyí yanf wé wúkaú méfápi bi uráparigfáwami xiáworini. O eni siní xegf xiáwo Ebirfámoyá kímíñfyo ínñagi nání xiáwo Ebirfámo yanf nímeri Merikisedekomí wíípa éññf neri mīnī winíinigini.” rípaíxíriní.

Apaxf xámíñfpa siní e eñáná sññf imóníñf ámi bá nání uríñf náníriní.

¹¹ Eñíná Goríxo ηwí ikaxf xfo ríñfpi Mosesomí mīnī níwirfíná Ripaioyáyf apaxf páníñf imóníprfá nání ráriníinigini. Apaxf Ripaioyáyf imónigfápá Goríxo apá e enfápi nání imóníwiníginiri rárinípi tíni ayf xixeni nero wé níroáriro sñwiríyí, apaxf ámi xegf bi imóníñf bá, Erono imóníñf páníñf marfái, Merikisedeko imóníñf páníñf imóníñf bá imónímīniri eñfmaní. ¹² Apaxf Ripaioyáyf imóníñfpa apáni mimóníñagi nání ámi bá imóníñf rini. Ayínáni ηwí ikaxf níriniri eáníñf axfpiñí siní nimónípaíxímaní. Ámi bi eni imónípaíxíriní. ¹³ Ámíná Jisaso, Goríxo e ríñoyf Ripaioyáomani. Gwí wírímí dánjorini. Xegf gwí arímí dánf wo eñíná rídíyowá eri apaxf páníñf imóniri yagfmaní. ¹⁴ Níjía re imóníñwini. Negf Ámíná Jisaso Judaoyá gwírímí dání imóníñf rini. Nwí ikaxf Goríxo ríñf Moseso

eanjþi Judaoyáyf wí apaxþpániþf imóniþþrfa nání niriþi meanjigini.

“Jisaso apaxf Merikisedeko imóniþþániþf imóniþþrini.” urijf nánírini.

¹⁵ Apaxf xegf bi imóniþf bá, Merikisedeko imóniþþániþf nimóniþrínáyf, nioni re searþapi rixa siþáni wfa óroni, “Nwf ikaxf niriþiþi eániþf axþini sini imóniþaxþmani. Ámi bi nimóniþaxþrini.” seararþapi rixa siþáni wfa óroni. ¹⁶ O apaxf Merikisedeko imóniþf apá nimóniþrná þwf ikaxf re riþiþyo dáni, “Ámá gwf arimi dánþyþrani, e imóniþgáþþrani, ayþni apaxþpá imóniþaxþrini.” riþiþyo dáni imóniþþmani. Oweoi, o sa xegf eþf eániþyo dáni dþf manþiþaxþ imóniþþi þþo eþagi nání imóniþþrini. ¹⁷ Bikwþyo niriþiþi eániþf rþiþ nioni seararþapi þni xixeni eþagi nání rariþni, “Joxi apaxþpá Merikisedeko imóniþþa axþi e nimóniþi aniþf inina þweáþixþni.” Gorixo e urijþiþi nioni seararþapi þni xixeni eþagi nání rariþni. ¹⁸ Sekaxf xami riþiþf wí eþf neániþi arira neaiþaxþ imóniþf bi miþriþariþagi nání Gorixo rixa peá niþori þþrini. ¹⁹ Ayf þwf ikaxf Moseso neaiþiþþimi ámá niþdironá we róniþf imóniþgáþf mimóniþaxþ eþagi nání rariþni. E nerí ai Gorixo Kiraisomi negf apaxþpá wimixþf eþagi nání dþf nene rixa agwþ rina wikwþmoarþwapi xami þwf ikaxf riþiþþimi ikwþmoagwþþimi seayþ e múroniþi. Apimi dániþi nene Gorixo þþf e aþwi éniþf upaxþrini.

20-21 Gorixo Jisasomi apaxípa niwimixiríná xewaniño nání sñjá aríá enje dáníníñí níríníri imixíñíñí. Ripaioyáyí apaxípa nimóníroná Gorixoraní, ámá woraní, xámi “Sñjá romí dání ríraríñíñí.” raríñwápa muríníñáná imónagíáríñí. E nerí aí nioní seararíñáomí Gorixo Bíkwiyo níríníri eáníñí rípi uríñínigíñí, “Ámínáoni ‘Joxí apaxípa nimóníri aníñí íníná ñweáiríxíñí.’ níríñíñá sñjáyo dáníníñí ríríáoni ámi gí dñí tñí níkinímóníri wí wiaíkmíámáni.” uríñínigíñí. ²² Ayínání nene “Gorixo ‘E níseaiimíáríñí.’ réroáríñí seáyí e imóníñí bí xixení neaiimíáríñí.” yaiwianíwá nání Jisaso negí ikíyíñí neaiáríñóníñí imóníñí.

²³ Apaxípa xámi imónígíáwa pearígíáwa enagí nání aníñí imónípaxí meníñí. Ayínání obaxí nimóga wagíáríñí. ²⁴ E nerí aiwí Jisaso aníñí ñweaño enagí nání apaxípa o imóníñípi aníñí pírí tíñweaño píriñí. ²⁵ Ayínání o ámá xíomi dñí niwíkwíroríñíyo dání Gorixo tíñí e añwí éñíñí úfáyí níní nání Gorixomi ríxíñí wuríyíní nání aníñí ñweaño enagí nání agwíraní, ná ríwíyoraní, aníñí yeáyí uyimíxemeapaxoríñí.

²⁶ Apaxípáníñí imónígíá go go maríái, xwé imóníñí wo o imóníñípa nene nání xixení imóníñí. Síyikwí bí mínípa erí xwíyíá bí uxekwímopaxí mimónípa erí piaxí weánípaxí imóníñí bí muxénípa erí enoríñí. Íwí yarígíáyí yapí wayíá mimónípa nerí aga xegí bí imóníñoríñí. Gorixoyá dñí tñí añínamí seáyí ríwámíñí peyíñoríñí. ²⁷ Apaxípa xámi seáyí e imónígíáwa sía ayí ayo Gorixo wiwaníñowa

wigí íwí yarígfápi yokwarímí oneaiinro xámi rídiyowá niyárimáná ríwíyo dání íwí wigí ámá yarígfápi nání rídiyowá wiiarígfápa Jisaso axípi e wí epaxomani. Xewaninjo íwí bí meño enagi nání ámáyo yeáyí uyimixemeám+niri nawínání rídiyowániní wiiníniní enagi nání wí e epaxomani. ²⁸ Ayí rípi nání “Apaxípaniní imónigfá go go marfái, xwé imóniní wo o imóninípa nene nání xixeni imónini.” seararinini. Ámá ηwí ikaxí ríninípimi dání apaxípa oimónípoyniri rípeáfáwa wé róninípiní oyaneyinro nero aí ení neánro miximopaxí wigíáwarini. E nerí aí xewaxo axípi e éniní imóninomaní. Gorixo, Mosesomi ηwí ikaxípi nurimáná xegí xewaxo apaxí amípi nípiní aninini nání sípearímí yárfwiniginiri imóninípa imóníwíniginiri xewaninjo nání síjáyó dániníní niriniri urípeanirini.

8

Nene nání anínamí dání apaxípaniní imóniní xwéo nánirini.

¹ Xwiýfá nioni repiyí néra úa kumixinayinípi, ayí rípirini. Negí apaxí xwé imóninípa xixeni nepa seáyí e imónini. O rixa anínamini Nwáfá aga seáyí e wiárí imóninjoyá siá íkwianwína tíjé e nání nípeyiri o tíni xixeni nimóniri nání oyá wé náúmni éfí ηweani. ² O apaxípa ámání nimóniríná yarígfápa axípi nerí senfá aní mfkí ikiníwámí dání —Iwá ámá wo rífkáriníwámáni. Sa Gorixo rífkáriníwáriní. Iwámí dání yarínorini.

³ Apaxípaniní imónigfá xwé wo wo nowani

Gorixo wigí ámá nání yayí owinírí rídiyowá wiíro peaxí utiro epíríá nání rípeánígíá enagí nání Jisaso ení apaxípáníjé imóníjé xwé wo enagí nání ámá xegí imónígíáyo nání rídiyowá bí mīwiipa epaxí mimóníjíríní. O ení ámá níní nání rídiyowá bí wiíjíríní. ⁴ Ámá xwíá tíyo dánjé apaxípáníjé imónígíáwa ηwí ikaxí ríníjépipimí nixídíro rídiyowá wiíro aiwá peaxí utiro yarígíá enagí nání o síní xwíá tíyo níjwearí síjwíríyí, apaxípáníjé imóníjé wo imónímínírí enímaní. ⁵ Apaxípa xwíá tíyo imónígíáwa mfkí Kiraiso anínamí dání enípi míyarígíáwaríní. Wigí xwíá tíyo dání neróná yarígíápi sa onapámígíníjé Kiraiso anínamí yaríjépi náníníjé yarígíá enagí nání raríjíní. Moseso Gorixo nání senfá anjé xwíá tíyo ríkárímínírí yaríná o píraníjé erírí níwírí re uríjépi níoní seararíjépipimí sopíjé níwaríní, “Joxí senfá anjé riwáníjé xopaikígí oríkárímíníríná dfwí míjépipimí dání síwá síjápi xixení nixídírí ríkáríríxíní.” Gorixo Mosesomí e uríjépi níoní seararíjépi tíní xixení imóníjagí nání “Apaxípa xwíá tíyo dánjé imónígíáwa sa Kiraiso anínamí dání yaríjépi nání onapámígíníjé yaríjé.” yaiwíjwíní. ⁶ E nerí aí agwí ríná Gorixo Jisaso apaxípáníjé wo nímonírí e níwínígínírí urípeanípi apaxípa xwíá tíyo ηweagíáwa e éfrixínírí urípeanípipimí seáyí e múróníjagí nání o yaríjépi ení seáyí e wimóníní. Agwí ríná xwíyíá Gorixo ríwíyo réroáríjépi —Api Jisaso neaiíjépipimí dáníní imónípaxí eníjíríní. Api ení xámí réroáragípipimí seáyí e múróníní. Ayí rípi náníríní. Ríwíyo

símiimanj̄yo dáni “Nanj̄ e e niseaiimf̄arini.” réroár̄inj̄ipi, ayf̄ xámi Mosesomi njwí ikaxf̄ nurir̄iná símiimanj̄yo dáni “Seyfné píraninj̄ n̄nixf̄diróná e e niseaiimf̄arini.” réroáragf̄pimi seáȳ e múronini. ⁷ Xwiyf̄á xámi Gorixó Mosesomi nurir̄iná réroár̄inj̄ipimi dáni o “Gf̄ áamá njwí ikaxf̄ apimi n̄ixf̄diróná píraninj̄ imónf̄rixini.” wimóninj̄ipi t̄ni xixeni nimóniro s̄njwir̄iyf̄, ámi r̄fw̄yo bi réroárim̄iniri enj̄mani. ⁸ Gorixó áamá ayo ayair̄ir̄ wij̄ enq̄agi nán̄i nene eni re yaiwipaxf̄rini, “Xwiyf̄á x̄o xámi re n̄ir̄iri réroáragf̄, ‘Gf̄ ámayf̄ njwí ikaxf̄pimi n̄ixf̄diróná píraninj̄ e imónf̄rixini.’ réroáragf̄pi x̄o wimóninj̄ipi t̄ni xixeni imóninj̄mani.” yaiwipaxf̄rini. Ayinán̄i B̄ikw̄yo dáni re n̄irin̄iri eánini, “Ámináoni re seararin̄ini, ‘Arf̄á époyf̄. Gorixon̄i gf̄ áamá Isireriyf̄ t̄ni Judayf̄ t̄ni nán̄i xwiyf̄á “Nioni e e niseaiimf̄arini.” s̄nj̄ bi réroárim̄f̄á nán̄i an̄wi erini. ⁹ Nioni wigf̄ f̄wiárf̄awéyo áamá n̄iaíw̄f̄ m̄meyówárf̄ n̄iméra warigf̄ápa Isipiyf̄ an̄j̄yo dáni n̄iméra nurfná xwiyf̄á réroáragapi ap̄nin̄j̄ imóninj̄ipi nán̄i m̄rar̄inj̄ini. Ayf̄ nioni s̄nin̄j̄iná réroárf̄á apimi xixeni m̄ixf̄dar̄inj̄agf̄a n̄win̄iri nán̄i nioni eni xixeni peá numori r̄fw̄f̄ umon̄anigini.’ ¹⁰ Ámináoni re rar̄inj̄ini, ‘Xwiyf̄á r̄fw̄ená “Gf̄ Isireriȳo e e n̄wiimf̄arini.” réroárim̄f̄api, ayf̄ r̄ip̄rini. Gf̄ njwí ikaxf̄ rin̄inj̄ipi wigf̄ xwioxf̄yo aumaúm̄f̄ wiárr̄iri njwirár̄iri n̄iyárim̄aná nioni ayf̄yá N̄wíáoni imónim̄f̄arini. Ayf̄ eni áamá nioniyá imónip̄rf̄arini. ¹¹ Nioni aumaúm̄f̄ e wiáraná wigf̄ imónigf̄áyf̄ wí n̄wiáp̄n̄imearo

wigí wíníyo nuréwapíyiro “Goríxo nání nijíá imónípoiyí.” urípírfá meníni. Ámá níní síyikwíníñí imónígíáyíraní, xwéríxaraní, níní nioní nání ríxa nijíá imónígíáyí imónípírfá enagí nání wí e urípírfámani. ¹² Ayí rípi nániríni. Nioní ayá urímíxírí wigí íwí yarígíápí yokwarímí níwiiríná díní peá morí emíá enagí nání raríñíni.’” Bíkwyíyo e nírínírí eáníni. ¹³ Goríxo xwíyíá síñí réroáríñípi níriríná xámíñípi íríkwíníñí imíxamóníñíni. Amípi íríkwíníñí imíxamónaríñípi ríxa níkeamóga waríñagí nání apaxí mé anínaríñíríni.

9

Apaxípa xwé imónígíáwa Goríxo nání nanwíní rídiyowá yarígíá náníríni.

¹ Xwíyíá Goríxo xámí réroáríñípi nuríríná xegí ámá níbíro xíomí yayí numeróná “Nene e níwiiríná xíto wimónaríñípi ríá yaríñwíní?” níyáiwíro epírfá nání wíékwíkwíyírí xíto nání añí ñwíá xwíá tíyo imóníñiwá nání wíékwíkwíyírí eníñíni. ² Añí ñwíá iwá, ayí seníá añí ríkaríníñiwáríni. Awawá óf e ikwíróñíñiwámí uyíwí obaxí níkíkíroáríga unáná míxároarígíápí tñí aiwá ikwíañwí Goríxo nání peaxí tarígíána tñí bisíkeríá Goríxo nání peaxí tayarígíápí tñí awámí wenéríni. Awá yoí awawá ñwíáwáyí rarígíáwáríni. ³ Rapírapí áwíní e epañjoáríníñúmí íníríwámí dání awawá ámí wá ikwíróñíni. Awá xegí yoí awawá ñwíá seáyí e imóníñíwáyí rarígíáwáríni. ⁴ Awawá ná ínímí ikwíróñíñíwámí Goríxomí díní naní oweanírí

rfa ikeaariprfa nani sná gorf tni imixiniñpí tni bokisf xwiyfá Gorixo réroariniñpí nani imixiniñfwá tni api awawá awámi e weni. Bokisf awá nimiximáná sná gorf tni yopirimf yarininiñwáriní. Bokisf awámi inimi xwártá sixf sná gorf tni imixiniñfwámi inimi aiwá yof manát rininiñpí tni eranf Eronoyá wiriniñf eániniñfwá tni sná piará Gorixo ñwf ikaxf uriniñpí eániniñfna tni bokisf awá ayf api api ininiñwáriní. ⁵Awá “Seáyi e Gorixo imóniniñpí, ayf apirfani?” oyaiwípoyiniri xopaikigf anfnajf iwf midáni wúkaú wú midáni wúkaú wú oniniñfwaú seáyi e ñwirarininiñwáriní. Awaú ñweagfie iniriwáminí Gorixo yokwarimf oneainiri ragf wíwifá eaarayarigferini. Api api nani repiyf niseaiéra uri piraniñf áwanf “Api, ayf api nani imóniniñf. Api nani imóniniñf.” niseara uri epaxiná rínamaní.

⁶ Amipí api api rixa e niyárimáná apaxfpa imónigfáwa awawá of e ikwíroniniñfwámi Gorixo yayf oneainiri yarigfápi epírfá nani ininá páwiayariniñqá aiwi ⁷ awawá ná inimi ikwíroniniñfwámi apaxfpa xwéo, onini xwiogwf o omí ná biní páwiariniñfíriní. Nipáwiríná anipáo páwiariniñfmaní. fwf xfo tni xegf áma tni maiwí nero yarigfápi Gorixo yokwarimf oneainiri ragf nanwf ridiyowá épiyá bi nimeámi páwiariniñfíriní. ⁸ Apimi dani kwíyf Gorixoyápi síwá reniniñf neaiariní. Awawá of e ikwíroniniñfwá siní apaxfpa imónigfáwa opáwípoyiniri nani ikwíroniniñfáná of nene anfnamí páwianfwá nani imóniniñfyi siní snáni

mimónini. ⁹ Awámi dání yagíápi Kiraiso agwí ríná enípi nání neaíwapiyaríníni. Awámi dání Gorixo nene nání yayí owininirí nání imóninípi neróná ridiyowá wiro peaxí tiro yarínagíá aí ámá e wííáyí díní wíá níwóniro re yaiwinipaxí menini, “Apaxípa imónigíáwa ridiyowá e nííáyó dání Gorixo ríxa yokwarimí níí enagí nání oyá sínwíyo dání ríxa wé róniní imóniníoniríani?” yaiwinipaxí menini. ¹⁰ Ayí rípi nánirini. “Ridiyowá neróná e éríxini. E éríxini.” rininípi sa “Aiwá niro iniigí niro igíá xixegíni eániro éríxini.” rininípi imóninípi enagí nání e yaiwipaxímani. E e rininípi apí “Apimi dání ámá xwioxí naní imónipaxíriní.” míríninípiiriní. Apí, ayí xío amípi síní imíxinié nání wíekwíkwíyinípiní enagí nání rarínini.

Kiraiso xewaníjo ridiyowániní wíiníní nánirini.

¹¹ E neri aí Kiraiso amípi naní neaímeaarínípi nání apaxípa xwé wo nimóniríná senfá aní xwíá tíyo ríkaríniníwámi mípawí anínamí páwinínigini. E nípawiríná senfá aní wé roárinirí aga seáyi e imónirí eníniní wíwámi páwinínigini. Iwá ámá ríkaríniníwámani. Xwíá tíyo dáníwámani. Anínamí ríkaríniníwáriní.

¹² Nípawiríná memé ridiyowá épiyá ragíraní, burímákau miá ridiyowá épiyá ragíraní, nimeámi aga nífá imóniníe mípawí xewaníjo ridiyowániní ninimáná xegí ragí nimeámi nawínáni páwinínigini. Ayínáni aniní íniná nweaníwá nání yeáyí neayimíxemeañorini.

¹³ Ámá Gorixoyá sínwíyo dání xwíríá winínánáyí

apaxípa imónigfáwa memé ragí tñni burimákaú oxíyí ragí tñni burimákaú sipikí ríá nfi kikínaxíá tñni apiaú apí wé tñni nimeaayiri wíwíá níróa úaná áma xwirfá inigfápi Gorixoyá sñwíyo dáni naní imónarigfá enagí nání ¹⁴ ragí Kiraisoyá —O sñikwí bi míninjo aí kwíyí nñyíminñí imóninñípi arírá wiarfána xewaninjo ridiyowáninñí inñorinñí. Oyá ragí punñípi añipaxí negí xwioxíyo igfáninñí neaeámoarinñí. Amípi nene anñnimixinani nání yarñwápi igfáninñí neaeámoarinñí enagí nání dññí wíá nñneaóniri “fwi éwápi nání siní ayá mñeadunñí.” yaiwiarñwárinñí. Nwíá anññí sññí imóninjo wimónarinñípi éfrixinñí igfáninñí neaeámoarinñí.

“O péfpimi dáni xwíyíá sññí réroárinñípi mñrogwí rixáninñí wiarimóninñí.” urññí náninñí.

¹⁵ Kiraiso nñperfána xegí ragí púfpimi dáni áma xwíyíá Gorixo xámi réroárinñípi pñfí wiaíkgíáyo gwñnññí nñroayírori nání xwíyíá sññí réroárinñípi nání wáwuñí imóninñorinñí. Áma Gorixo nioniyá imónifrixinñí wéyo fá wumirññíyo amípi xfo wigí sñmimanñíyo dáni “Niseaiimfárinñí.” nuriri réroárinñípi xixeni wímeari anññí íníná imóniri enfa nání wigí wáwuñjo imóninñí. ¹⁶ Xwíyíá Gorixo réroárinñípi, ayí áma siní nñwearnána “Nioní péána amípi nioniyá áma ayfñí meáfrixinñí.” nñriri payí eaárññínanñí imóninñí. Payí xano nñriri tññípi xegí niaíwí nñxfdiro amípi meañiro nerfána xámi áma nñni nññíá nimóniro “Xano rixa iyí rípeñinñí?” yaiwiarññána e

meapaxírini. ¹⁷ Payí ana eaárinjo siní mipepa neríná payí ana siní surímána imónaríníriní. Ayí rípi nánirini. Payí ana neari tinjo siní siní nweanáná ríxa xó rínípi mírogwí rixániní níwiárimónipaxí mimónini. Xó ríxa niperíná xixeni níwiárimónipaxí imónini. Payí ana xiáwo niperinípipimi dání rixániní wiárimónarínina imónarínípa xwiyá Goríxo réoárínípi ení ragí púpipimi dání rixániní wiárimónarínípi imónaríníriní. ¹⁸ Nanwí bi mipíkípa nero sinwiriyí, xwiyá Goríxo xámi réoárínípi rixá wininí níwiárimónimínirí enímaní. Ayínáni api aí nanwí pikíáná ragí puñpipimi dání wiárimóniniginí. ¹⁹ Ayí rípi seararínini. Xámi Moseso sekaxí nwí ikaxí eáninípipimi dání rininí nipiini xegí Isireriyó nura nútsáná burímákau miá tñni memé tñni apiaú rídiyowá épiyá ragí tñni iniigí tñni nimeámáná ará íwí xisopíyí rininípi nimeari sipisipí íá ayíá ríní bi tñni nawíní gwí níkiríwímáná igíá neari Bíkwpípipimi wíwíá eari áamá niyoni wíwíá eari neríná ²⁰ re uriniginí, “Ragí rípipimi dání xwiyá Goríxo ‘Seyíné api e xídíírixini.’ nineariri réoárípi ríxa rixániní wiárimónarini.” uriniginí. ²¹ Axípi e seníá aní ríkaríniníwámí ragí tñni wíwíá rori sixí amípi ínimi weníyo wíwíá rori eniginí. ²² Ayínáni ragí wíwíá níróa nurinípipimi dání amípi ayá wí nwí ikaxí rininípi tñni xixeni igíá eámóninípiní imónaríníriní. Rídiyowá nerí ragí mipupa nerínáyí, Goríxo íwí áamá egíapi wí yokwarímí wíiarínímaní.

“Kiraiso niperinípipimi dání íwí nene yarínwápi

rití yáriní rini.” uriní nánirini.

²³ Senfá aní ríkariníjiwáraní, sixí amípi iwámi ínimi wenípiraní, apí nípini —Ayí mfkí anínamí wenípi tñni ramixíjá imóninípirini. Apí nípini ridiyowá Moseso nerí ragí wíwíá níróa úpimi dání igfá eámóninípiní imónipaxí enagi aí mfkí anínamí wenípi ridiyowá éf seáyí e imóninípimi dániní igfá eámóninípiní imónipaxirini. ²⁴ Kiraiso awawá ηwíá imóniní áamá ikwírogfá wámi —Awá mfkíwámani. Sa mfkí imóniníwámi dání ramixíjáváriní. Kiraiso awámi mípawiniginí. Anínamí mfkí imóniníwáminí nípawiri nene nání arirá owiminiri Gorixoyá símímaní e ηweani. ²⁵ O xwiogwí ayí ayo apaxípaniní imónigfá xwéowa wíwaníηowayá ragí marfái, ragí ridiyowá éfápiyá nimeámi awawá ηwíáwámi páwiayarígfápa ámi ámi niíwaníηoní ridiyowá owinayiminiri e nípawiri míηweanini. ²⁶ Apaxípaniní imónigfá xwéowa ridiyowá yayarígfápa ridiyowá owinayayiminiri nerí síηwiriyí, Gorixo xwíarí tñni anína tñni imixíηe dání ámi ámi nípawiyiríná rñiní níwinayipaxí imónimíniri eníriní. E nerí aí ríná sfá yoparíyí tñíná ná bñni ridiyowániní níwiinirínípmi dání íwí áamá yarígfápi rití owiiminiri xwíá tfyo nání bñniginí. ²⁷⁻²⁸ Áamá nñni aniní síñí ηweapaxí mimóní ná bñni nípémáná enáná Gorixo mí ómómixímí winfáriní. Ná bñni pearígfápa Kiraiso ení áamá nñni íwí yarígfápi yokwarímí owiiminiri axípi ná bñni ridiyowániní níwiiniri peniginí. Ríwéná ámi bí nóbiríná áamá íwí

yarigfápi yokwarimf owiiminiri nání mibf ámá xfo nání sfmf nixeadfpéniro xwayf naniri ηweagfáyo anifj yeáyf uyimixemeaarimniri binfáriní.

10

“Ridiyowá xwá tfo dání yarigfáyo dání yokwarimf wí seaiipaxf menini.” urifj nánirini.

¹ Nwí ikaxf niriniri eánifjpi, ayf nepa Gorixo sfmimanfyo dánfnifj “Nanf e e niseaiimfáriní.” urifjpi tfini xixeni mfkf ayo mimónf mfkf api nání sa onapámifgnifj inarifjpi imónini. Sa e imónifj enagf nání xwiogwf ayf ayo onapámifg inarifj rinfjipimi nixfdíroná ridiyowá axíni yayarifgápimi dání ámá “Gorixo tifj e anwi énfj oumini.” yaiwífáyf wé roáringfáyf imónipaxf wí menini. ² Ridiyowá yayarifgápimi dání nepa xwioxf igfánifj eámónifgáyf nimóniro sifjwiriyf, difj wá nifwónimána siní “fwf éapimi dání siní ayá nidunifjonirfaní?” yaiwinipaxf wí menagfa nání ámi ridiyowá bi mepaxf imónanro egfáriní. Rixa pfini wiáranro egfáriní. ³ E nerí aí ridiyowá xwiogwf ayf ayo yayarifgápimi dání wigf fwf yarigfápi nání difj wimoarifjriní. ⁴ Ayf rípi nánirini. Burímakáu oxíraní, meméraní, ridiyowá éfapiyá ragfyo dání fwf yarigfápi yokwarimf wiipaxf wí menini.

⁵ Ayínání Kiraiso xwá rirími nání weapimfániri nimónirfná Bikwíyo niriniri eánifj rípi xanomi re urifjningini, “Joxí ‘Ámá aiwá peaxf tiro nanwf nípikiro ridiyowá ero oépoi.’ misimónipa nerí aí nioni nání ámá

wará bi nimixiyinjirini. ⁶ Gorixoxini, joxi áamá ridiyowá neríná Gorixo negí yarinjwápi nání yayí owiniri bi miní noní ríá ikeáararigíápi nání yayí m+sinipa eri ridiyowá íwí yarinjwápi Gorixo yokwarimí oneaiiniri yarigíápi nání yayí m+sinipa eri yarinoxirini. ⁷ Ayínání nioní nání Bikwí xopininjínamí dání rininjípi tñni xixeni re ririnjagíni, ‘Gorixoxini, joxi simónarinjipini oemini ríxa riwoní bíní.’ ririnjagíni.” urinjigíni. ⁸ Kiraiso re nurimáná, “Gorixoxini, joxi áamá aiwá peaxí otípoyiniri misimónipa eri nanwí nípikiro ridiyowá oépoyiniri misimónipa eri áamá ridiyowá neríná Gorixo yayí owiniri bi miní noní ríá ikeáararigíápi nání misimónipa eri ridiyowá wigí íwí yarigíápi Gorixo yokwarimí oneaiiniri yarigíápi nání misimónipa eri yarinjini. Api nípini yarinjagía aí joxi yayí wí misinarinini.” Kiraiso áamá ridiyowá api api njwí ikaxí niriniri eáninjípimi rininjípi tñni xixeni yarinjagía aiwí Gorixomi xwiýáa api e nurimáná ⁹ re urinjigíni, “Joxi simónarinjipini oemini bíaoni riwonirini.” E urinjí enagi nání o ridiyowá amipí nípini áamá xami néra wagíapimi síwiá imixiri xewaxo ridiyowá inípiní seáyi e ikwíkwinjigíni. ¹⁰ Jisasi Kiraiso xano e éwinjigíni wimónarinjipi nixdíri xewanijo nawínání ridiyowáninjí ininjípimi dání ámaéne Gorixo áamá xwioxí igíáninjí eámónigíáyí imónírxiniri wimónarinjipi imóninjwáriní.

“Kiraiso ridiyowáninjí seiinjípimi dání yokwarimí seiipaxíriní.” urinjí nánirini.

11 Apaxípaníñí imónigá nowani sá ayí ayo añí rídiyowá yarigíwámi éf nírómáná wigí yarigíápi neróná rídiyowá áamá íwí yarigíápi wí yokwarímí wiipaxí mimóníñípiñí ámi ámi yayarigá aí ¹² Kiraiso axípi e miyaríníni. O íwí yaríñwápi yokwarímí neaiimíníri nání rídiyowáníñí niníríná nawínáni íwí yaríñwápi aníñí xwapírá eaárínfá imóníñípi nemáná nipeyiri ámi Goríxo tñni xixeni nimóníri oyá wé náúmíni éf ñweañínigíni. ¹³ E éf nñweari xano áamá omí símí tñni wiarigíáyo xopírárí nñwiiri ayo síkwí wikwiárínfá nání wimíxíyíníe nání xwayí naníri ñweani. ¹⁴ Ayí rípi nání raríñíni. O rídiyowá ná bñni niníríñípimí dání áamá Goríxo xwioxí igíáníñí eámónigíáyí imóníñíriñíri wimónaríñíyí aníñí e imóníñíri nání wé roáríñíriñíni.

15 “O xwioxí igíáníñí eámónaníwá nání sípearímí yáríñíriñíni.” seararíñápi kwíyí Goríxoyápi ení Bíkwyó níríníri eáníñípimí dání axípi níríri sopíñí waríni. Bíkwyó níríníri eáníñí rípi nírínímáná, ¹⁶ “Ámínáoni re raríñíni, ‘Xwíyíá ríwéná “Gí imónigíáyo e e nñwiimíáríni.” réroárímíápi, ayí rípiñíni. Gí ñwí ikaxí wigí xwioxíyo aumaúmí wíáríri ñwíráríri emíáríni.’” nírínímáná ¹⁷ ámi re ríníñínigíni, “ ‘Wigí íwí egíápi nání tñni ríkíkiríó egíápi nání tñni ámi wí dñíñí ninínfámani.’ Ámínáoni e raríñíni.” E ríníñagí nání “Kwíyípi ení Bíkwyó níríníri eáníñípimí dání axípi nñnearíri sopíñí waríni.” seararíñíni. ¹⁸ Íwí api Goríxo ríxa yokwarímí neaiñí enagí nání sñni xó yokwarímí oneaiíníri

nánì ámì rìdiyowá epaxí menìni.

“Wará saríwá mímáriní Gorixo tífáminí úwanígìni.” uríhí nánìrìni.

¹⁹ Ayínánì gí nìrìxímeáyíne, Jisaso nìperíná xegí ragí puñíyo dánì nene wará saríwá mímáriní ananì Gorixo tíhí e awawá ñwá seáyì e imóníhíwámì páwipaxene imóníhíwìni.

²⁰ O óf sìní imóníhíyì nene nánì nìneaimoiríná rapìrapí áwìni e epanjóárìniñú mìnepíropa nerì Gorixo tífáminì ananì opáwípoyìni nánì érowiápìni xewaního rìdiyowáníhí iníhíyo dánì óf sìní díní nìyìmíhí imónáníwá nánìyì neaimoirì ²¹ apaxí ámá Gorixoyá imóníhíwaéne

nánì seáyì e imóníhí bá imónìrì enagì nánì ²² nene nepánì nimónìmì Gorixo tífáminì aṅwì éniñí úwanígìni. Wará saríwá mímáriní díní wìkwírorane “Newaníhene íwí éwápimì dánì ayá neaduníheneríani?” yaiwinaríhíwápi Jisaso xegí ragí wíwíwá nearoníhípimì dánì xwioxí igíá eámóníhíwaéne imónìrane inígí wíá órìroní tìni igíá eáf yapì imónìrane neríhíhípimì dánì o tífáminì aṅwì éniñí úwanígìni. ²³ Símmáñíyo dánìhíhí

“E e nìseaiimfárinì.” nearího, o nene díní uṅwìrárìpaxo enagì nánì wé íá mìxeánanìrane mé waropárfì nerane “O nearíhíhípimì díní wìkwímoaríhíwìni.” raríhíwápi enì sìnì xaíwí íá oxíraneyì. ²⁴ “Aríge nerane xíxe díní sìpì inìrane arírá inìrane yaníwáríani?” nìyairane

e yanì nánì enì díní omoaneyì. ²⁵ Ámá wí yaríhíápa nene Gorixomì yayí umeanìrane awí eánaríhíwápi ríwíminì mímamó xíxe ení sìxí neámìxìnìrane sífá xífo mí ómómìxìmí neainfáyì

añwi e nimóga barĩḡagi nĩwĩnĩranéná ámi ayá wĩ niga úwanĩḡĩnĩ.

“Gorixomĩ xewaxo peayá nĩwianĩranénáyí, pĩrĩ neamamonfárĩnĩ.” urĩḡ nánĩrĩnĩ.

²⁶ Ayá rĩpĩ nánĩ searariḡĩnĩ. Nene “Xwiyfá nepaxĩḡĩ imónĩḡĩpĩ, ayá apĩrfani?” rĩxa e nĩyaiwimáná aí sĩnĩ arfĩkĩ “Ámi fwf oyaneyĩ.” nĩyaiwirane e neranénáyí, fwf apĩ yokwarĩmĩ neaiĩfá nánĩ rĩdĩyowá ámi ḡĩmĩnĩ ḡĩpĩ inĩpaxĩrĩnĩ? ²⁷ Oweoi, arfĩkĩ e neranénáyí, pĩpĩ epaxĩ marfái, sa Gorixoxamĩḡo pĩrĩ neamamonfápi nánĩ mĩḡĩ yfwf nĩnĩrane ḡwearane áamá xfo tĩnĩ nawĩnĩ mimónĩ sfmĩ tĩnĩ wiarĩḡfáyo rfá rfmĩmenĩḡwf eánarĩḡĩpĩ nĩnĩfápi nánĩ mĩḡĩ yfwf nĩrĩrane ḡwearane epaxĩrĩnĩ. ²⁸ Ámá go go ḡwf ikaxĩ Moseso eañĩpimĩ pĩrĩ wiaĩkĩáná áamá sĩḡwf wĩnarogfáyĩ waú woranĩ, waúranĩ, áwanĩ ránáyí, ayá mĩrĩmĩxĩ sa pĩkĩarĩḡfárĩnĩ. ²⁹ Ayĩnánĩ áamá niaĩwf Gorixoyáomĩ peayá wianĩro o nĩperĩ xegĩ ragĩ puḡĩpĩ —Apimĩ dánĩ xwiyfá Gorixoxo “E e nĩseaimfárĩnĩ.” réroarĩḡĩpĩ rĩxánĩḡĩ wiarĩmónĩḡagĩ xwioxĩ ḡfánĩḡĩ eámónarĩḡwápi apĩrĩnĩ. Xegĩ ragĩ puḡĩ apĩ “Pĩrfani?” nĩyaiwiro ráfĩnĩḡĩ imoro kwiyf wá neawianarĩḡĩpimĩ ikayfwf umearĩro yarĩḡfáyí, áamá sa e yarĩḡfáyí nánĩ seyfné dĩḡĩ pĩoi seaimónarĩnĩ? “Pĩrĩ aga rfá tĩḡĩ Gorixoxo umamonfápi nĩwĩmearfná aga xixenĩ ayo wĩmeanfárĩnĩ.” mĩseaimónĩpa renĩ? ³⁰ Xwiyfá rĩpĩ, “Nĩwanĩḡonĩ pĩrĩ numamorĩ enĩ meámfárĩnĩ.” rĩrĩ ámi xwiyfá rĩpĩ, “Ámĩnáonĩ

gí á máyo eyeyírómf emfárini.” riri eno, ayí ná woní Gorixo enagi nání nene diñí e yaiwipaxfíri. ³¹ Nwá diñí aníñí imóniñípi tíño pirí neamamómiri nání fá neaxéána ayí nene mñí yíwí írípaxí imóniñagi nání rariñini.

“Sipi seaikárarigfáyo xwámámf wífríxiní.” uríñí nánirini.

³² Xámi xwiýfá Gorixoyá iwamfó wíá seaókíaná egfápi nání ámi diñí irónípoi. Íná xeaniñí ríá tíñí ayá wí seaikárfagfa aiwi xwámámf néra ugíawixini. ³³ Wainá á máyá síñwí e níseameámi nuri níseawárimána ikayfíwí seamearíro xeaniñí seaikáriro yarfná seyfné xwámámf wigíawixini. Wainá seyfné seaikárarigfápa wikárfáyf tíni axí e níkumíxiníro ayo wímeaaríñípi “Nene eni níneáimearfná ayí ananirini.” niyaiwiro e egíawixini. ³⁴ Á má gwí ñweagfáyf nání diñí sípi níwiro arirá wigíawixini. Segí xwíá añí amípi searápekixéagfa aiwi “Negí amípi nearápekixéápiimi seáyí e imóniñípi —Apí ná ríwíyo aí bí manfní aníñí imóniníapirini. Apí síni ríá weni?” niyaiwiro nání diñí sípi míseai yayf tíni xwámámf níwiéra ugíawixini.

³⁵ Ayínání wará sarfwa mímaríní Jisasomi xídarigfápi pñí míwiáripaní. E nerónáyf, Gorixo yayf seaimonfárini. ³⁶ Ayí rípi searariñini. O gí á má imónigfáyf e éfríxinírí wimónariñípi xixeni néra núfasána sfmímaníyo dáníniñí “E e níseaiimfárini.” seariñípi neáimeáwiniñiníri xwámámf níwiéra úfríxiní.

³⁷ Gorixo Bikwíyo nírinírí eániñí rípi á má nene

yeáyí neayimixemeanfo nání ríñfí enagí nání raríñníní, “O binfa nání ná jfami mimóníní. Siní yómíñfí mé ríxa anjíní binfáriní. ³⁸ Gf wé róníñfípi yarígfáyí dñfí níkwíroríñfípi dání dñfí níyímíñfí imóníñfípi tígfáyí imónípírfáriní. E nerí aí ámí wé fá míxeánánáyí nioní wí dñfí yayí ninínfámani.” Goríxo e ríñfí enagí nání “Xwámámí níwiéra úfríxiní.” seararíñníní. ³⁹ E nísearírí aí “Nene ámá wé fá nímixeánírí anfnanfáwaéne wí mimóní dñfí níwíkwíroríñfípi dání erfkiemeáníñwaéne imóníñwíní.” nímonaríní.

11

Ámá dñfí níwíkwíroríñfípi dání yagfápi náníríní.

¹ Ámá Goríxomí dñfí wíkwíroarígfáyí xfoyá dñfí tñní dñfí re níyaiwiro wípímóníní, “Nene dñfí wíkwímoaríñwápi o aga xixení níneaiinfáriní. Amípí xfo neaiapímfánírí nearíñfípi nene siní síñwí tñ tñní mívínaríñwápi aí aga nepa imóníní.” níyaiwiro wípímóníní. ² Eníná ñweaagfáyí píyo dání Goríxo “Ayfí nanfí yaríñoi.” ríñfímani. Ayfí dñfí wíkwíroaríñagfa nání ríñfíriní. ³ Nene dñfí níwíkwíroríñfípi dání re níyaiwirane níjfa imóníñwíní, “Goríxo xwáfáriní tñní anfina tñní nímixíríná xegfí xwíyfa ríyfo dání imóníñfí enagí nání amípí nene síñwí wínaríñwápi nímixíríná amípí nene síñwí tñ tñní mívínípaxfí imóníñfípi tñní imíxíñfíriní.” Níjfa e imóníñwíní.

⁴ Aiborío Gorixomi dñj n̄w̄kw̄ror̄ñj̄pimi d̄n̄i o n̄n̄i nañw̄ r̄id̄iyowá ner̄fná x̄iráo Keno éfp̄imi seáȳ e imón̄ñj̄ b̄i en̄ñiniḡn̄i. Aȳn̄n̄i Gorixo r̄id̄iyowá o éfp̄imi yaȳ numer̄fná “Aiborío áamá wé rón̄ñj̄ wor̄n̄i.” r̄ññiniḡn̄i. Aȳn̄n̄i o r̄ixa peñ̄j̄ ami aí Gorixomi dñj n̄w̄kw̄ror̄i en̄j̄p̄i nene B̄ikw̄fyo íá roarf̄n̄á s̄n̄ñññj̄ nearéwap̄iyar̄n̄i.

⁵ Inoko Gorixomi dñj w̄kw̄roar̄ñaḡi n̄n̄i m̄ipepa oen̄r̄i ménap̄ññiniḡn̄i. Gorixo ménap̄f̄ en̄aḡi n̄n̄i o n̄n̄i p̄f̄a meḡññḡawix̄ññi. Aȳ r̄ip̄i n̄n̄i rar̄ñññi. S̄ññi m̄iménap̄ipa en̄áná Gorixomi p̄ír̄aññj̄ ux̄f̄dar̄ñaḡi n̄n̄i Gorixo o n̄n̄i yaȳ win̄ñj̄p̄i n̄n̄i B̄ikw̄fyo w̄i e n̄r̄ñññi eán̄ñaḡi n̄n̄i rar̄ñññi. ⁶ Áamá Gorixomi dñj m̄iw̄kw̄róf̄áȳ n̄n̄i o dñj yaȳ win̄pax̄f̄ w̄i men̄ññi. Aȳ r̄ip̄i n̄n̄ñññi. Giȳf̄ giȳf̄ “Gorixo t̄f̄ám̄ññi oum̄ññi.” n̄w̄imón̄ñññá “P̄i p̄i nepax̄íman̄ññi. Sa Gorixo nepa r̄f̄a ñwean̄ññi?” yaiwiro “Áamá x̄f̄o t̄f̄ám̄ññi ban̄iro yar̄iḡf̄áyo yaȳf̄ wimoar̄ññor̄ññi?” yaiwiro nero dñj w̄kw̄ropax̄f̄ññi.

⁷ Nowao Gorixomi dñj n̄w̄kw̄ror̄i n̄n̄i o am̄ip̄i s̄ññi m̄iw̄ímeapa éfp̄i n̄n̄i er̄ññi w̄íaná x̄f̄o ar̄f̄a n̄w̄ir̄i xeḡf̄ f̄w̄laxeyówa yeáȳf̄ uyim̄ixemeám̄f̄añññi s̄p̄ix̄f̄ wo im̄ix̄ñññiniḡn̄i. O xeḡf̄p̄i dñj n̄w̄kw̄ror̄i e ner̄ññf̄yo d̄n̄i áamá íná xw̄f̄a t̄f̄yo ñweaaḡf̄áyo xw̄iȳf̄a umeár̄ññi áamá Gorixomi dñj w̄kw̄roar̄ñaḡf̄a n̄n̄i “Aȳf̄ wé rón̄ññf̄áȳñññi.” r̄ár̄aññj̄f̄ wo imón̄ññi en̄ñññi.

⁸ Ebir̄f̄amo Gorixomi dñj n̄w̄kw̄ror̄i n̄n̄i o “D̄ix̄f̄ añ̄f̄ re p̄ññi n̄w̄iár̄ññi xw̄f̄a nion̄ññi s̄iw̄a

simíae nání úirixini.” uráná aríá nîwirî xwíá “Joxî mearfárinî.” uríáyo nání unîiginî. Nuríná “E nání ríá warîñinî?” mîyaiwipa nerî aí ananî pîfnî nîwiárîmî unîiginî. ⁹ Ó Gorîxomî dîñî nîwikwîrorî nání áamá anî mî dánónîñî nimónîrî xwíá Gorîxo sîmîmanîyo dánî “Nionî nîsiapîmfárinî.” urîñîpîmî nîñweaxa unîiginî. Apîmî nîñwearíná xwíá áamá wíyîyáyónîñî nîñweaxa nemerî seníá anî nîpákía nurî emenîiginî. Xegí xewaxo Aisako tîfnî xiáwo Jekopo tîfnî awaú —Gorîxo egí sîmîmanîyo dánî “Xwíá rîpî nîseaiapîmfárinî.” urîñowaúrîni. Awaú enî xano enîpa axîpî e egísisixîni. ¹⁰ Ebîrfámo xwíá apîmî nîñweaxa nemeríná anî Gorîxo dîñî neñwîperî ikwîronîpîmî —Anî apî anîñî imónînfá nánî píránîñî nîtiwayîrorî ikwîronîpîrinî. Apîmî e ñweáîmîginîrî wenîñî nerî nîñwearî nánî e néra unîiginî. ¹¹ Seraí enî Gorîxomî dîñî nîwikwîrorî nánî oyá dîñî tîfnî nîaiwî xîrîpaxî imónîñîñî. Í oxî nîróa núísáná rîxa rîpaíwî imónîñî aí re yaiwîñîñî, “Gorîxo, nîfnî rîxa nîaiwî xîrîmfá nánî rárinîo xîo rîfpî tîfnî xîxenî yárarîño enagî nánî nîfnî ananî dîñî unîwîrîrîpaxorîni.” yaiwîñîñî. ¹² Ayînánî Ebîrfámo —Ó áamá ná wonî aí xweyanî sîpîpî nerî rîxa nîpémînrîñîñî neríná nîaiwî tîmeááná omî dánî íwiáríawé sinî anî pîrîyo dánî ónarîñîyî íá mîropaxî imónîrî inîkî rawîrawápámi wíáronîyî íá mîropaxî imónîrî enîpa imónîñîñî.

¹³ Áamá nionî nîrîrî rîwamîñî neáa weaparîñáyî nîfnî Gorîxomî dîñî nîwikwîróa

nuro xwiyá wígwí símimanjyo dáni “Niseaiimfáriní.” urinjipi siní mívimeapa enáná pegfawixini. Gorixo wiinápimi ná jfami dáninijí sijnwí nívíniríná yayí nero “Ayí awiaxíriní.” niyaiwiro waropárf nero re nírárimí pegfawixini, “Xwá rírímí niñwearanéná ámá anjí mí dánjenénijí nimónirí ñweañwini.” ¹⁴ Ámá énijí imóninjipi rigfáyí sijnáni waropárf rípinijí yaríñoí, “Negf ñweapaxí imóniñe nání weníñí nerí ñweañwini.” sijnáni waropárf apínijí yaríñoí. ¹⁵ Wigf anjí xámi píní níwiárimí bigfe nání dñjí sipí wiaríñagí nání e níriro sijnwíryf, ámi axí e nání upfáfápi imóníñagí nání ananí upaxí imónaníro egfáriní. ¹⁶ E mepa nero anjí seáyí e imónijí bimí —Api anjnamí imóninjipíriní. Apimi ñweáwanigíníro dñjí sipí níwia wagfíriní. Ayínáni Gorixo ámá ayí xfómi “Joxí negf Nwáfáoxíriní.” urarígfápi nání ayá mívíníñagí nání xfo tñí nawíní ñweapfáfa nání anjí bí wikwíroiñfíriní.

¹⁷⁻¹⁸ Ebírfámo Gorixomí dñjí níwikwírorí nání o nepa nioní nimónaríñipi xfdínírfeníñoíníri iwamfó wíwapíyíláná xegf xewaxo Aisakomí Gorixo urinjipi tñí xixení rídiyowá emíníri eníñigíni. Axomí Gorixo símimanjyo dání re uríñíñigíni, “‘Díxí iyí axípa e imónípfáfáriní.’ ríñíñáyí Aisakomí dání nemeága upfáfáriní.” uríñí enagí aí xegf xewaxo Aisako, ná woní sijníñijí émiaonómí rídiyowá nání píkímíníri neríná ¹⁹ dñjí re moníñigíni, “Ámá ríxa pegfá aiwí Gorixo owíápfínimeápoyíníri ámi sijní

wimixipaxoríani?” niyaiwiri Gorixo pírí urakiáná xewaxomi ámi sini siñí meáagi nání réniñí rípxíríni, “Ebiríamo xegí niaíwomi yowíyo dání mixelañinigiñí.” rípxíríni.

²⁰ Aisako Gorixomi diñí niwíkwírori nání xegí xewaxowáú Jekopomi tñí Isomi tñí awaúmi ríwéná wímeaníapí nání diñí nimori xwíyá bí tñí nañí wimixiñinigiñí.

²¹ Jekopo Gorixomi diñí niwíkwírori nání ríxa nipémíniñí añwi e nerína xegí xewaxo Josepoyá xewaxowáúmi Gorixoyá diñí tñí nañí wímeáwinigiñíñí xwíyá bí tñí nañí niwimiximáná xegí erañíwámi níkwíroníñí Gorixomi yayí umenñinigiñí.

²² Josepo Gorixomi diñí niwíkwírori nání ríxa nipémíniñí nerína ríwíyo xegí Isireriyí Isipiyí añíyo pñí niwiárimí upíríapí nání nuríñí re uríñinigiñí, “Nuróná gí eñí aí tñí ni-meámi nuro xwíáyo niweyáñíñí.” uríñinigiñí.

²³ Mosesomi xaniyaú Gorixomi diñí niwíkwírori nání niaíwí xírío awiaxí imóniñagi niwíniñí sekaxí Isipiyíyá mixí ináyo “Isireriyí niaíwí oxí ni-xiríñí píkiñíñí.” ráriñípi nání wáyí mepa neri Mosesomi emá waú wo nání pñí ñwiráñíñíñí. ²⁴ Moseso Gorixomi diñí niwíkwírori nání ríxa xwé niwiarori nerína “Isipiyíyá mixí ináyomi xemiáiyá xewaxoyí mñíñípa oépoi.” wimóniñinigiñí.

²⁵ “Sía amaéne xwíá tíyo ñweaaríñwápi áríñí imóniñagi nání xe yayí ríkiñíñí neríñípiñí dání oneaímeaníñí yaríñíñí xe néra úimíñíñí.” mñíwimóní “Nioní amá Gorixoyáyí

tfní kumixínáná uyfníf wikárarigfápi nioní
 tfní nawíni oneaikárípoyi.” yaiwiñiniginí.
 26 Xfomí Gorixo yayf n#wimorfná winfápi
 nání dñf re moñiniginí, “Ámá Gorixo yeáyf
 neayimixemeanfa nání urowárenapínfo nání
 peayf n#wianiro ayá wimopfrfápa nioní ení
 n#nirónáyf, Gorixo yayf n#nimorfná ninfápi
 amípi ayá tfñf Isipiyf añyo wenfipimi seáyf
 e imóniñf enqagi nání ayf ananirini.” n#yairiri
 nání “Ámá Gorixoyáyo uyfníf wikárarigfápi nioní
 tfní nawíni oneaikárípoyi.” yaiwiñiniginí. 27 O
 Gorixomí dñf n#wikwírorí nání Isipiyf añyo
 pñí n#wiárími unñiniginí. Mixf ináyo xfomí
 wikf wóniñfpi nání wáyf nerí mú Gorixomí —O
 ámá wí sñwí m#winarigforini. Omí sñwñiñf
 n#winiñí nání xfomí wímeanfipimi xwámámf
 n#wiri Isipiyf añyo pñí n#wiárími unñiniginí.
 28 Axo Gorixomí dñf n#wikwírorí nání añnájf
 p#pikímí emeariño xegf Isireriyfá niaíwíyo ení
 m#pikipa oeniri re urñiniginí, “Sip#sipf miá
 n#pikiro ragf segf añf fwíyo xópé n#yára úpoyi.”
 nurirfná aiwá sfá Añnajo Neamúroagoi rñiñfyi
 nání érowiápnñiniginí.

29 Isireriyf Gorixomí dñf n#wikwíroro nání
 ipí Ayfá Rñoi rñiñfwámí n#xeróná iniñgf
 m#d#midáni deawaráná xwfá yeáyf y#kiárinéniñf
 úagfa aiwí Isipiyf ení axfyimi owaneyiniñí
 éfáyf wíniyf aí tfní iniñgf emadironariñiniginí.
 30 Isireriyf Gorixomí dñf n#wikwíroro nání
 o urfpi nero añf yoí Jerikoyf rñiñfpiyá sñjá
 ákiñáyo b#aríwámíni sfá wé wíúmi dánf waú
 apimí awí n#mudfmoayimáná enáná sñjá ákiñápi

nĩpĩnĩ ìkwierónowĩnĩgĩnĩ. ³¹ Rexapí —Í iyé ede dání warĩgĩí anĩ apimĩ dánírĩnĩ. —Í Gorĩxomĩ dĩnĩ nĩwĩkwĩrorĩ nání Isĩrerĩyĩ anĩ apimĩ sĩnĩwĩ wĩnárĩnĩ bĩĩwĩwĩ yayĩ tĩnĩ nipemeámĩ úagĩ nání Isĩrerĩyĩ ámá uyĩnĩ yarĩgĩáyo nĩpĩkiróná ímĩ mĩpĩkĩgĩawĩxĩnĩ.

³² Agwĩ ámĩ bĩ pĩpĩ nĩrĩrĩ eámĩnĩ? Ámá rowa, Gidiono tĩnĩ Barako tĩnĩ Samĩsono tĩnĩ Jepĩtao tĩnĩ Depito tĩnĩ Samuero tĩnĩ wĩá rókĩamoagĩáwa tĩnĩ ámá awa egĩápi nání repĩyĩ nĩseaiera nurĩná sĩá neaóripaxĩrĩnĩ.

³³ Ámá ayĩ Gorĩxomĩ dĩnĩ nĩwĩkwĩroro nání ámá mĩkĩ bĩ bimĩ xopĩrĩrĩ wĩro wé rónĩnĩ imónĩnĩpĩ ero Gorĩxo wĩgĩ sĩmĩmanĩyo dání “Sanĩ searĩpĩmĩfĩrĩnĩ.” urĩpĩ wĩmearĩ Gorĩxoyá dĩnĩ tĩnĩ pusĩ sayĩ raionĩyĩ rĩnĩnĩyo manĩ upĩrorĩ ³⁴ rĩá xwé narĩnĩrĩmĩ inĩgĩyónĩnĩ ananĩ xopĩrĩrĩ emero ámá kirá tĩnĩ pĩkĩanĩrĩ yarĩgĩáyo éfĩ nurakĩnĩrĩmĩ uro mĩgĩ nimónĩmáná ámĩ enĩ sĩxĩ eánĩnĩ ínĩro mĩxĩ inĩpĩrĩfĩ nání enĩ rĩá yĩkiro émá sĩmĩnĩ wĩnarĩgĩá bĩ bimĩ mĩxĩ xĩdowĩrĩro ³⁵ apĩxĩ wĩgĩ ámá Gorĩxoyá dĩnĩ tĩnĩ xwĩrĩpáyo dání wĩápnĩmeáná yayĩ tĩnĩ ámĩ umĩmĩnĩro egĩawĩxĩnĩ. E nerĩ aĩ Gorĩxomĩ dĩnĩ wĩkwĩroarĩgĩá wĩyo ámá wa fĩ nĩxero gwĩ nĩjĩro Gorĩxomĩ rĩwĩ umópoyĩnĩrĩ nĩmépéa nuro “Gorĩxomĩ rĩwĩ umóánáyĩ, nene gwĩyo dání seakĩweawáranĩwĩnĩ. E mepa nerĩnáyĩ, nĩseamépéa núwasáná nĩseapĩkĩanĩwĩnĩ.” urĩagĩfĩ aĩ ámĩ xwĩrĩpáyo dání nĩwĩápnĩmearĩná dĩnĩ nĩyĩmĩnĩ imónĩnĩpĩ meáwanĩgĩnĩrĩ nání ayĩ urĩápi arĩfĩ mĩwĩgĩawĩxĩnĩ. ³⁶ Gorĩxomĩ dĩnĩ

wikwíroarigítá ámi wíyo ikayíwí umeariro wíyo iwaní ragí pírí uyíkímí ero wíyo senfá tñní gwí jiro wíyo gwí aníyo ñwiráritiro ³⁷⁻³⁸ wíyo sñjá tñní píkíro wíyo só tñní áwini e sfó ñiyero wíyo “Ení eánigítáyírfani?” níriri iwamfó wíwapíyiro wíyo kirá tñní píkíro wigíawixini. Ámi wíyo áma wí — Ayí sipí áma imóniñagíta nání áma Gorixomi ñíñ wíkwíroarigítá ayí tñní ñikumixiniri ñweapaxí mimónigítáyírfani. Ayí xeaniñí wikáritiro uyíñí umépero yaríná ayí ñwí ikeamóniro memé wará tñní sipísipí wará tñní rapírapí nání wayfá yíñiro áma ñíñ meañmí añí kwíronímero ñwíñi eníñi nemero sñjá siririkíyo ñipáwiro ñwearo xwáñwíyo ñipáwiro ñwearo egíawixini. ³⁹ Áma ayí nñní Gorixomi ñíñ ñwíkwíroro nání o “Mímiwiároarigítáyírfani?” waiwiáñí enagí aí o wigí sñmímaníyo dání “Ñiseaiimíárfani.” uríñipi mívimeaññigini. ⁴⁰ Ayí rípi nánirini. Eníñá nene nání Gorixo ñíñ re ñewíperí yaiwiáñíñigini, “Áma ayí nání seáyí e imóniñí bí wíimíñigini.” yaiwiáñíñí enagí nání api áma nioní ñira weapfáyo sñní mívimeaññigini. Ayí wigípi Gorixo “Gí áma wé rónigítá api imónírfixini.” yaiwiáñípi tñní xixeni imónipírfá nání marfái, ayí tñní nene tñní nawíni imónanfá nání ayo xámí mívimeaññigini.

12

“Gorixo siyikí neareaaríná Jisasomi siñwí winaxídpoyí.” uríñí nánirini.

1 Ayínání nene pí yaníwini? Ámá “Gorixomi diñí níwíkwíroríná e epaxírfani?” oyaiwípoyníri síwáníñí nínainíri neaíwapíyarígá ayí obaxí ayá wí midímidání wiárí wiárí neadéronagá nání pí yaníwini? Sa rípiñí oyaneyí. Amípi níni upupígí neaikáraríñípi píni wiáirane negí íwí síni mé ípeaaríñwápi píni wiáirane nemána Gorixo api e imónírxíniñí wimónaríñípi imónaníwá nání ámá yamíyamúrónígí inarígápa nene ení omí níxídiranéna ení neánirane axípi e oyaneyí.

2 E neranéna Jisasomí —O nene Gorixomí diñí wíkwíroaníwá nání imóníñípi míkí ikirí wé roáríri enoríni. O diñí níá ríwíyo winíñápi nímeáwinígíniñí níyekwíroaríroná wíápi mí xwámámí níwirí ayá winípaxí wikáríapi nání paimímí enoríni. Níwíápiñimeámána ámi Gorixo tíni xixení nimóníri míxí ináyí síá íkwianwí o éf íweañínamí wé náumíni éf íweañoríni. Omí síñwí owínaxídaneyí. 3 Ayá sípi seaimíxíri ení samíñí seawerí mepa ení nání íwí yarígááyí sípi ayá wí wikáríagá aí xwámámí winjo —Ayí Jisaso nání raríñíni. O nání píráníñí diñí mópoyí. 4 Seyíné íwí yarígááyí seaikárarígápi xwámámí níwia núfasána aiwí segí wí síni míseapíkígíáríni. 5 Nene niaíwene náníñíñí Bíkíwíyo ení ríremíxí níniñí eáníñí rípi seyíné ríxa aríá ikeamogíáríni, “Gí niaíwoxíni, Ámína Gorixo síyikí ríreaaríñípi nání peayí míwianípaní. Píráníñí simíxímíniñí nání míxí ríránáyí, ayá sípi mísimíxípaní. 6 Ayí rípi náníriñí. Ámá Ámínáo ‘Gí niaíwírfani?’

n̄iyaiwiri d̄iñj̄ s̄ix̄j̄ uyar̄iñj̄yo s̄iyik̄j̄ urearī s̄ikw̄f̄a earī yar̄iñj̄j̄ en̄aḡi n̄áni rar̄iñj̄inī.” B̄ikw̄f̄yo e n̄ir̄in̄r̄i eán̄iñj̄p̄i seȳf̄né r̄ixa peá moḡf̄a en̄aḡi n̄áni rar̄iñj̄inī. ⁷ Seȳf̄né Gor̄ixo xean̄iñj̄ seaímeaar̄iñj̄p̄imi d̄áni xe s̄iyik̄j̄ onearean̄iri r̄ixa xwámám̄f̄ n̄iwiera war̄iñj̄o. Niaíw̄f̄ xano s̄iyik̄j̄ murear̄iñj̄f̄ wo rimón̄inī? Oweoī, mimón̄inī. Aȳinán̄ xano xeḡf̄ niaíw̄f̄yo wiar̄iñj̄pa Gor̄ixo en̄i ax̄p̄i e seaiar̄inī. ⁸ E ner̄i aí Gor̄ixo xeḡf̄ niaíw̄f̄ n̄iyonī s̄iyik̄j̄ ureaar̄iñj̄f̄ en̄aḡi n̄áni seȳf̄né s̄iyik̄j̄ m̄iseareapa ner̄f̄náȳf̄, xeḡf̄ niaíw̄f̄f̄né mimón̄f̄ sa óf̄ e d̄ánj̄f̄ niaíw̄f̄f̄néniñj̄f̄ imón̄iñj̄o. ⁹ R̄ip̄i n̄áni en̄i d̄iñj̄f̄ mópoȳi. Nene s̄inī niaíw̄f̄ en̄áná neḡf̄ xw̄f̄a t̄f̄yo d̄ánj̄f̄ ápowa s̄iyik̄j̄ neareaaḡf̄ aiwī wé íkw̄iañw̄f̄yo uñwir̄aragw̄ar̄inī. Nene e neranéná nan̄j̄ ner̄i aiwī re r̄iseaimónar̄inī, “Ápo Gor̄ixomī —D̄iñj̄f̄ t̄ñj̄f̄ imón̄iñj̄f̄ n̄ip̄inī im̄ix̄iñj̄o, aȳf̄ or̄inī. Om̄i ín̄imī wur̄f̄n̄ipax̄f̄manī.” r̄iseaimónar̄inī? Oweoī, an̄ipax̄f̄ ín̄imī wur̄f̄n̄ipax̄f̄ en̄aḡi n̄áni e nerane d̄iñj̄f̄ n̄iyim̄iñj̄f̄ t̄ñj̄waéne oimón̄aneȳi. ¹⁰ Aȳf̄ r̄ip̄i n̄ánir̄inī. Nene s̄inī niaíw̄f̄ en̄áná xw̄f̄a t̄f̄yo d̄ánj̄f̄ ápowa an̄iñj̄f̄ mar̄f̄ái, s̄iyik̄j̄ ná b̄in̄f̄niñj̄f̄ n̄inearear̄f̄ná “E n̄iwir̄f̄ná aȳf̄ nan̄j̄f̄ imón̄iñj̄p̄i w̄iwap̄iyar̄iñw̄inī.” wimónar̄iñj̄p̄i neareaaḡf̄a aiwī Gor̄ixo s̄iyik̄j̄ n̄inearear̄f̄ná s̄iyikw̄f̄ min̄iñj̄f̄ x̄fo imón̄iñj̄p̄i nene en̄i imón̄anf̄wá n̄áni ar̄ir̄á owim̄in̄irī neareaar̄iñj̄r̄inī. ¹¹ Ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ nan̄j̄f̄ oimón̄f̄poȳin̄irī s̄iyik̄j̄ nurearī s̄inī e wiar̄f̄ná yaȳf̄ m̄win̄f̄ d̄iñj̄f̄ s̄ip̄inī wiar̄iñj̄r̄inī. E ner̄i aí s̄iyik̄j̄ nurear̄iñj̄p̄imī d̄áni yaȳf̄w̄f̄ numéra n̄úsáná w̄ar̄iñj̄ȳf̄ n̄án̄iñj̄f̄ n̄iwer̄i wé rón̄iñj̄f̄ ero n̄iwaȳirón̄iro ñj̄wearo epax̄f̄r̄inī.

Erirí nɪwiríná urɪɪɪpɪ nánɪrɪnɪ.

¹² Ayɪnánɪ segí wé imɪɪɪf mɪxɪwɛɪɪyɪf ámɪ rɪfá símɪxɪro síkwɪ xómɪɪɪf ikwɪó seaiárɪɪɪyɪf ámɪ irú pɪmɪxɪnɪro nemáná ɛɪɪf neánɪro Gorɪxomɪ xɪdɪɪrɪxɪnɪ. ¹³ Segí xómɪɪɪf xɛɪɪwɪmɪnɪ ɪɪweaɪɪf muyɪkɪnɪpa nerɪf ámɪ naɪɪf oimónɪrɪf óf símɪf imɪɪɪɪyɪmɪ úfɪrɪxɪnɪ. ¹⁴ Ámá nɪnɪf tɪnɪf mɪxɪf mɪnɪf arɪge píránɪɪɪf menanɪréwɪnɪro anɪɪɪf mɪnɪf ero síyɪkwɪf mɪnɪɪɪf Gorɪxo “Ámá nionɪyáyɪf e imónɪfɪrɪxɪnɪ.” wimónarɪɪɪpɪ —Apɪ tɪnɪf xɪxɛnɪ mimónɪgɪfáyɪf Ámɪnáomɪ wɪf síɪɪwɪf wɪnɪpɪfɪfámánɪ. Apɪ tɪnɪf xɪxɛnɪ oimónanɛyɪnɪro anɪɪɪf mɪnɪf ero éfɪrɪxɪnɪ. ¹⁵ Segí wo Gorɪxo ayá nɪsearɪmɪxɪrɪf seaiɪɪɪpɪmɪf rɪwɪf mamónɪgɪnɪrɪf awɪnɪɪɪf mearónɪfɪrɪxɪnɪ. Aiwá maiwɪf síxɪyo nɪyɪrɪfíná yɪkɪf yarɪɪɪf bɪf tɪnɪf yíáná aiwá nɪpɪnɪf yɪkɪf imɪxarɪɪɪpɪf segí wo sípɪf nerɪɪɪɪyo dánɪf nɪyɪfénɪf axɪpɪf seainɪgɪnɪrɪf píránɪɪɪf awɪnɪɪɪf mearónɪfɪrɪxɪnɪ. ¹⁶⁻¹⁷ Segí wo Isónɪɪɪf —O xɪráo imónɪɪɪpɪmɪf dánɪf xanoyá amɪpɪf meapaxɪf imónɪɪɪo aí aiwá ná bɪnɪf nɪmɪnɪrɪf nánɪf amɪpɪf apɪ peá nɪmori “Gɪf gwɪfáo xe meáwɪnɪgɪnɪf.” wimónagorɪnɪ. Ámɪf rɪwɪfyo dánɪf ápo xwɪyɪfá bɪf naɪɪf onimɪxɪnɪrɪf rɪxɪɪɪf urɪfagɪf aí xano arɪfá mɪwɪagɪf nánɪf xwɪyɪfá bɪf tɪnɪf naɪɪf onimɪxɪnɪrɪf ɪɪwɪf pɪyɪf núrɪnɪrɪf aiwɪf xɪfó xámɪf rɪwɪf umonɪɪɪpɪf ámɪf rɪwɪfyo nɪkɪnɪmónɪrɪf meapaxɪf mimónɪɪɪnɪgɪnɪf. Segí wo ámá ónɪɪɪf Gorɪxomɪf rɪwɪf umoarɪgɪfáyɪf yapɪf imónɪnɪgɪnɪrɪf nánɪranɪf, fɪwɪf inarɪgɪfáyɪf yapɪf imónɪnɪgɪnɪrɪf nánɪranɪf, píránɪɪɪf awɪnɪɪɪf mearónɪfɪrɪxɪnɪ.

*“Seyfne sini kikinif me rixa nayo pawiarifoi.”
urif nanirini.*

¹⁸ Seyfne Gorixo tfamini nibirona enina amipi negf arfoweyf dfwf Sainaiyi rinifipimi dani sifwf winiro arfa wiro egfapi wi mifwinarifoi. Ayf dfwf anani we tni fa xripaxf imonifipimi anwi e nurona rfa apiawf weri sfa xawf yidoariri rfwipi tni apianwf tni nawini eri yarifagf nifwiniro ¹⁹ pekakf eni tni riniri ikaxf xwifafa rinarifpanif rini yarifagf arfa wigfawixini. Xwifafa ikaxf nifirina rinarifpi arfa nifwirona Mosesomi risisf re urifawixini, “‘Nene ami Gorixomi arfa owianeyi.’ mifneaimonarinini.” urifawixini. ²⁰ Ayf Gorixo sekaxf “Amá worani, memé airani, dfwf ripimi amaf nifronirinaf, sifa nearo pikifrixini.” urifpi nani wayf winifagi nani e urifawixini. ²¹ Ayf sifwf e winifapi mif yfwf nifiro ifwepaxf enagf Moseso eni re rifnigini, “Nifni wayf nikariniri eni sifrifwif ninarini.” rifnigini.

²² Agwi rina seyfne dfwf enina segf arfoweyf bagfa axipimi mifb rixa dfwf Saioniyi rinifipimifnif remofawixini. Dfwf apimi Nwfa anif sif imonifoyá anf ikwifronifjerini. Anf api Jerusaremif rinf anifami ikwifronifpifini. E anifnaji fa mifropaxf imonifipi awi neanimána yayf nera wifpifnarifgerini. ²³ E amá Gorixoyá niaif xamifnonif imonififayf —Ayf anifnami anif ifwepifra nani wigf yof rixa anami ifwifarinififirini. Ayf awi eanifgerini. E Gorixo, amá nifoni mi omomifimf enfo ifweanif. Dif amá xwifayo nififwifrona we ronif yarififayfifapi

añínamí peyíaná Gorixo wé uroáríñyí tñí e, ayí erini. ²⁴ E Jisaso ení tñí erini. O xwiyá sñí Gorixo “E e niseaiimfárini.” réroáríñpí nání negí wáwuñí imóníñorini. Ragí o niperfána puñpí —Apí xwiyáníñí nírínírná “Nioní péápimi dání seyíné dñí n+yimíñí imóníñpí meapírfárini.” ríníñpírini. Apí ragí enína xiráo Keno xogwáo Aiborfomí píkíxwíró wíaná puñpí —Apí xwíáyo dání “Nioní nání ení meat.” ríníñpírini. Apimi seáyí e imónini. Apí nípini tñí e seyíné rixa agwí baríñoi.

“Gorixo nearíñpí aríkwíkwí míwipa éwanigini.” uríñí nánirini.

²⁵ Xwiyá seararíñomí aríkwíkwí wipíríxinirí sñwí ainenaxídípoi. Negí aríowé enína Moseso xwá tño dání erírí wíagi aiwí aríkwíkwí wigíáyí Gorixo pírfí umamópimi mímúrogá enagi nání seyíné ení añínamí dání erírí neiaríñomí aríkwíkwí nírínáyí, “Pírí neamamómínrí eníápimi ananí nímúropaxenerini.” riyaiwinaríñoi? ²⁶ Enína o dñwí Sainaiyi ríníñpimi dání xwiyá ráná xwá rírími poboní nerí yaiwiámí méagi aiwí agwí ríná neníapí nání Bíkwíyo nírínirí eáníñí rípí nearíñrini, “Nioniyá dñí tñí xwárí ámi bí yaiwiámí níménírná xwáríni maríái, añína tñí ení yaiwiámí menífárini.” nearíñrini. ²⁷ Xwiyá Gorixo nírínírná ámi bíyi ríñpí, ayí rípí áwaní nearímánirí rínini. Amípí anípá imónipaxí mimóníñpí íníná aníñí imóníwínigínirí amípí anípá imónipaxí imóníñpí —Apí xó xwá amípí nímíxírná

imixiñípiñini. Api anipá imixárimfániri nání riniñi. ²⁸ Ayináni Gorixoyá xwioxíyo ñwearñwápi wí anipá mimónipaxí enagí nání omí yayí numerane “Ení eániñí Gorixo imóniñipi, ayí apíríani?” ñyairirane awayini fá ñyamixinirane ññwearane xto e éfrixiniñi wimónariñipi neranéná yayí winipaxí imóniñipi éwanigini. ²⁹ Negí Nwíáo amípi sipí imóniñipi ríá naríñipániñí imóniño enagí nání api e éwanigini.

13

*“ ‘Gorixo yayí winipaxípi oyaneyi.’
ñiseaimóniríñá rípi rípi éfrixini.” uríñí nánirini.*

¹ Seyíné áamá Jisasomí ññí ñwíkwíroro nání séríxímeániñí imónigíáyí nání ññí sipí wiarigíápi pñini mñwíarí anani sñini wífrixini.

² Áamá wí “Áamá añí mñ ññíyo aiwá mírañí wiaríñwini.” ñyairiróná maiwí aññajíyo wigíá enagí nání seyíné áamá añí mñ ññíyo aríá mikeamó aiwá mírañí wífrixini.

³ Segí séríxímeá gwí añíyo ñweagíáyí nání ññí aríá mikeamó seyíné ení nawíni gwí ññwearóniñí nimóniro arírá wífrixini. Séríxímeá paimimí wiarigíáyí nání ññí peá mñmó “Nene ení gíwí tíñwaéne enagí nání axípi e neaipaxíríani?” ñyairiwo arírá wífrixini.

⁴ Áamá íwí inarigíáyoyorani, sñini mñmeáni pa nemáná inarigíáyoyorani, ñyoní Gorixo pírf umamoníá enagí nání seyíné segí meáni gíápi peayí ññwianiro wí tíni íwí minímepa éfrixini. Íwí niniríñá ayí Gorixoyá sññwíyo ññí piaxí

weánipaxípi yaríñagáa nání raríñini. ⁵ Xwíá tíyo niñwearóná niğwí nání diñf sîpí seaiaríñfpi xe áxenwaríñf onearíñf sîñwí mîwîñipa éfrixíni. Bîkwíyo nîrîñf eáníñf rîpi Goríxo xewaníño re ríñf eñagí nání raríñini, “Nioní wí mîrîwáramó erí wí mîsiepîsamó erí emfárini.” ríñf eñagí nání raríñini. ⁶ Ayínání nene wará saríwá mîmáríñf Bîkwíyo nîrîñf eáníñf rîpi rîpaxeneríni, “Arírá niaríño, ayf Áminá Goríxo eñagí nání nioní wí wáyf emíméini. Ámá pí pí nînikáríro aí Goríxomí diñf wîkwíroaríñapí pîrf nîrakipaxf meníni.” rîpaxeneríni.

“Neaipenweagfáwa yagfápimí ikaníñf owianeyí.” uríñf nániríni.

⁷ Áminá xámí xwíyá Goríxoyápi nîsearéwapíyiro seaipenweagfáwa nání diñf irónípoi. Awa sîni mîpé niñwearóná néra núfasáná imónagfápi nání diñf nîmoro Goríxomí diñf nîwîkwíro yagfápa axípi oyaneyíniro ikaníñf wiaxídfpoi.

⁸ Jisasi Kiraiso imóníñfpi ámí xegf bî xegf bî imónaríñfmaní. Aníñf imóníñfpi eñíná dání apíni imóníñf agwí ríná ení sîni axípi imóníñf ná ríwíyo ení aníñf miní axípi imóníñf enfárini. ⁹ Ayínání xwíyá Kiraiso neaiñfpi nání rîñfpi marfáí, xwíyá xegf bî nání éwapf narígfá xixegfni imóníñfpi iniñf waxíniñf xe oneamároníñf sîñwí mîwîñipaní. Ayf rîpi nániríni. Goríxo ayá nînearímîxíñf neaiñfpi dání diñf sîxí nîñf ránénáyf, nañf neaimíxípaxf imóníñfpi xídaríñwíni. Nañwí nání ñwí

ikaxíyo “Ripi ñwíáxini. Ripi ananirini.” riniñipimi dani wí diñí sixí neainipaxí menini. Ayinani áma xami “Ñwí ikaxí riniñí apimi oxídimini.” niyaiwiro xídigíáyí apí nañí wí wimixiñmani.

“Ridiyowá nani wayá Gorixo wimónariñí rípi érixini.” uríñí naniirini.

¹⁰ Nene íráí oníñwá Jisasi Kiraiso ridiyowaniñí neaiiniñwá tñwaenerini. Ridiyowá Jisaso iníñipi —Apí diñí niwíkwíroriñipimi dani ananiniñí niniirane nañí imónariñwápirini. Apí áma sini senía añí ríkariniñiwami dani yagíapimi xídarigíáyí bí nipaxí menini. ¹¹ Ripi nani diñí mópoyi. Apaxípa imónigíá xwéowa xwiogwí o omí íwí none tñni negí áma tñni yaríñwápi Gorixo yokwarimí oneaiiniri nañwí nipikimána ragí púpi niameami awawá ñwíái riniñiwami nipáwiro wíwíá neaáiro aiwí nañwí náo áma ñweagíe bíaniríwámini ríá ikeaárarigíáriní. ¹² Ayinani Jisaso eni xegí áma agwí axíyóniñí mñigíáyo xíto niperína ragí púpimi dani siyikwí mñiñí Gorixo e imónírixiniri wimónariñipi wimiximini nani ákíña íwí e bíaniríwami dani ríniñí meañiniginí. ¹³ Ayinani nene áma sini “Ñwí ikaxíyo ‘Apí ñwíáxini. Apí ananirini.’ riniñipimi oxídaneyi.” rarigíáyí ñweagíe pñni niwiárimí o tñí e nani nurane diñí “Xíomí ayá wiayigíápa nene eni neaiarína ayí ananirini.” oyaiwianeyi. ¹⁴ Ayí rípi nani searariñini. Añí bí xwíá tíyo nene aníñí ínina ñweaníwá nani mimóniñagi aí añí añínamí

ríwíyo imónínfápi nene ηweáwanigíniri diñf niwikwímorane yariñwá enagi nání rariñíní. ¹⁵ Ayínání Jisaso neaiñfipimí dání Goríxomi rídiyowá nání wayfá yayfíni uméwanigíní. Negí mañíyo dání áamá wíyo pí pí nuríríná oníní negí Ámináoríníníñf nurírane waropárf wíwanigíní. ¹⁶ Goríxo áamá xfoyáyf wíníyo nañfíní wiíro dífwí ikeamónigfáyo amípí bí mìní wiíro yariñagfá niwíníríná yayf winaríñf enagi nání seyfné apí nání arfá mikeamó nero éfrixíní. E neróná rídiyowá nání wayfá Goríxo wimónaríñfípí yariñagfá nání rariñíní.

¹⁷ Segí áminá seyfné Jisasomí píraníñf xídífrixíníri seaipenwearígfáwami —Awa Goríxo yariñf imímí wíaná níseaipenwearíná egfápi nání “Ayf apí nání enwáriní. Apí nání enwáriní.” urípírfáwaríní. Awamí arfá níwiíro ínímí yeáyf wurínírfrixíní. Seyfné píraníñf arfá níwiíro ínímí níwuríníronáyf, awa níseaipenwearóná wigf diñf rfá muxé diñf yayf níyaiwiíro seaipenwearpírfáriní. Seyfné e mepa nerónáyf, nañf imóníñfípí wí seaimíxínfá meníní.

¹⁸ Amípí none neranéná píraníñf íá níyamíxíníri éwanigíníri nerane nání re neaimónaríní, “Goríxoyá síñwíyo dání píraníñf wé róníñfípíní néra waríñwíní.” neaimónaríñagí nání seyfné none nání Goríxomí xwíyfá rírímí wípoyí. ¹⁹ Nioní pírí nírakiaríñfípí anípá imónáná seyfné tfáminí añfíní bímfá nání Goríxomí ríxíñf ayá wí urírfrixíníri dirírf seaiaríñíní.

Goríxomí nuríríná uríñfípí náníríní.

²⁰ Gorixoxo —O áamá nıwayırónıro ıweapaxıfı nánı mfkı ikinorını. Oyá dııfıyo dánı negf Ámıná Jisaso xwárıpáyo dánı ámı sııfı nerı wıáfınımeanfırını. Ragf o nıperfná púfpımı dánı xwıyıfá nıyımııfı imónııfı Gorıxoxo “E e nıseaimfárını.” réroárııfı anııfı wayıroárııfı enagı nánı sıpısıpf imónııwaéne neamearııfı xwé imónıınorını. ²¹ Seyfné amıpı Gorıxoxo wımónarııfı nıpını epaxı imónıpfırı nánı seaimıxfwınıgını. E nerfná Jisası Kiraiso — Anııfı ínına seáyı e numepaxı imónıııo, ayf orını. O seaiıfımı dánı pı pı xfo yayf winıpaxı imónııfı imónıfırıxını seaimıxfwınıgını. “Aga e imónıfwınıgını.” nımónarıını.

Yoparf urııfı nánırını.

²² Gf nırıxımeáyfné, enf rırémıxı nionı seaıá rıpf sepiá ayá wı nırırı meapa nerı nánı rıpf re osearımını, “ ‘Pıranııfı arfá okıarf nımónırane apımı oxfdaneyı.’ yaiwıpoyı.” osearımını. ²³ Seyfné rıpf nánı nıjıfá imónıfıoyı. Negf nırıxımeá Timotio rıxa gwı anıyo dánı wáfawıxını. O sıını mé nionı nımeáána yawawı nawını nıbirai sııwı seananıwırını. ²⁴ Segf seáyı e nımónırı seaıpenweaarıgfáwamı tını Gorıxoyá imónıgfá nıyonı tını none nánı yayf neawiemeıpoyı. Ámá nionı tını Itarı pıropenısıyo re ıweanwáyf yayf seaiwárenaparııwını. ²⁵ “Gorıxoxo nıyfnéni ayá seaiwıanıfwınıgını.” nımónarıını.

Xwiyáá Gorixoyá Sinipirini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051